БУРЯАДАЙ ТАРЯАШАДАЙ ИЛАЛТА

...етскэ Союзай ажалшад! КПСС-эй аграрна ...ые бэелүүлхын түлөө, хүдөө ажахын үйлэд... ...али бүхы аргаар дэбжэзхын түлөө тэмсэл... ...ээл оролдолгоёо эршэдхэн зорюулагты!

(Агууехэ Октябриин социалис революциин 58 жэлэй ...оулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан Уряануудһаа).

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 259 (14064) | 1975 оной ноябриин 4, вторник | Сэн 2 мүнгэн.

...ЖАЛАЙ ...АТАРШАЛГА

...газетын октябрь ...мернуудые уншажа ...н республикымнай ...дээрэ ехэ хүлгөө-...е, ехэ тэмсэлэй ...йһые обёорһон лэ ...али нэгэн ажахын ...а абажа байһан, ...рнуудай үдэр һү-...лжэ, ажалай ехэ ...уйлажа байһан ту-...машинын жолоошо-... доро хоер-гурба ...ороохо шэрэжэ ...тухай, поли, тоог ...алуун ажалай зам-...байһан тухай мэ-... үдэрһөө үдэртэ ...гаа.

...даа баян ургасаяа ...зорой туршада, ...оролтогүйгөөр ху-...хын, гүрэндөө ур-... хоёр дахин ехэ— ...ан тонно ороохо ...аахын түлөө ха-...элэй тэмдэг бэлэй. ... ехэ тэмсэл, ехэ ... дэлгэрээ һэн.

...эр республикын ... совхозууд туйла-...та тухайгаа, гүрэн-... зуун нэгэ мянга ... зуун далан ... тонно ороо-...лажа, абаһан со-... уялгаяа дүүргэһэн ...адээсэбэ. Энэмнай ..., үзэгдөөгүй ехэ ... мүн. Манай рес-...урдань хэзээдэшье ... ороохо суглуулжа, ... тушаажа үзөөгүй

...жалтада хубитаяа ...лһан аймагуудые, ...ые онсо тэмдэг-...дын аймаг 38.8 ...эрэй аймаг—41,6 ...эшүүрэй аймаг — ...ян, Хяагтын ... – 23,3 мянган ... ороохо гүрэн-...аа. Борьёогой ...-100 мянга гаран, ...Шэбэрэй «Искра» ...-55, Сэлэнгын Карл ... нэрэмжэтэ колхоз ...тын «Родина» ...50, Бэшүүрэй сов-... 50 мянган центнер ...гүрэндөө тушаажа, ...лгаяа үлүүлээ, хэ-...дөө хүрөө.

... амжалта өөрөө ... Тэрэнэй эшэ үндэ-..., гүрэн түрын ехэ ..., манай хүдөө ... ажалшадай, хүдэл-... ангиин шэн габь-..., партийна, совет-...ын, профсоюзай ...комсомолой органи-... ехэ эмхидхэлэй ... болоно. «КПСС-... съездые нэрэтэй со-... угтахын түлөө ... мүрысөө дэлгэ-... тухай» КПСС-эй ...тоол тэдэние ажа-...аршалгада зориг-...элсүүлээ. Энэ тог-...арюу болгон рес-...най түрүү ажахы-... Мухар-Шэбэрэй ... Сэлэнгын аймагай ...арксын нэрэмжэтэ ...ай гэшүүд ороохо ...ряалгые жэшээтэ ...үнгэргэхын түлөө, ...артиингаа съездэдэ ... эрхим бэлэг ба-...үлөө социалис мү-...эргүүлээ һэн. Энэ ... республикымнай ... бүхы ажалшад ... Тиингэжэ машина ... үтэгжүүлгэеэ аша ...йгээр хэрэглээ, ...үүрние эрид һай-... тарилга болон ... агротехническэ ... болзорто үнгэргөө. ... туйлаха үзэгдөө-... эрмэлзэл, эрэлхэг ...уулаа.

... манай колхоз, сов-... ургаса ургуулаа. ... Кабанскын ажа-... хурялгын бүхы ...эрэһээ дунда зэр-...арай 16,6, Прибай-... – 15,1, Мухар-Шэ-...14, Хяагтын—13.7, ...13,3, Бэшүүрэй — ...нер таряа суглуу-...эдэ Мухар-Шэбэ-...ра» колхоз гекта-рай 17,8 центнер, эндэхи «Родина» колхозой нүхэр Зариповай тракторна бригада —20,3 центнер хуряагаа. Мүн хартаабхын, овощой баян ургаса абтажа, гүрэндэ хартаабха тушааха уялга дүүргэгдээ.

Таряашад илангаяа хуряалгын үедэ, үнэхөөрөө унаһан малгайгаа абангүй хүдэлөө гэхэдэ, үлүү болохогүй. Нэгэ жэшээ. Борьеогой совхозой комбайнер Н. Ц-Д. Гармажапов бүхыдөө 13 000 центнер ороохо сохижо, республика соогоо эрхимлээ. Бэшүүрэй совхозой комбайнер П. Н. Григорьев хоёр комбайнаар хүдэлжэ, 14249 центнер, тэрэнэй нүхэр С. М. Федотов 13002 центнер ороохо сохео. Борьеогой совхозой шофер В. Г. Глазунов хоёр прицеп шагтагалжа, хоёр дахин ехэ ороохо шэрэхэ гэһэн үүсхэл гаргаа һэн. Тэрэниие республикын олон жолоошод дэмжээ. Онсо тэмдэглэхэ ушар гэхэдэ, таба мянгаһаа лээшэ ороохо сохиһон комбайнернуудай, ехэ таряа шэрэһэн жолоошодой тоо район бүхэндэ, ажахы бүхэндэ олон боложо, бүгэдэндэ бүтээсэ ехэтэй ажалай үльгэр жэшээ харуулаа.

Тобшолон хэлэбэл, таряа хуряалга, гүрэндэ тушаалга дээрэ комбайнернууд, жолоошод, трактористнууд, тоог дээрэ хүдэлэгшэд, ороохо тушаан абагшад бүгэдөөрэн шахуу үдэр, һүниие илгангүй, бороо хурада зогсонгүй хүдэлөө, мэргэжэл шадабаряа гаргаа. Тиигэжэ модэрэл, зориг ехэтэй байһанаа, парти, правительствынгаа үгэһэн харюусалгатай ямаршье ехэ зорилго шиидхэжэ шадаха байһанаа баталаа.

Таряа хуряалга бүгэдын хэрэг болоо. Хүдөөгэй ажалшадта республикын городуудай, хүдэлмэришэнэй поселогуудай, промышленна предприятинуудай, эмхи зургаануудай ажалшад үнэн зүрхэнэй туһаламжа хүргөө. Машина техникээр, ажалша хүнүүдээр, жолоошод болон трактористнуудаар туһалаа. Республикын автотранспортын управлени, «Сельхозтехникын» нэгэдэлнүүдые энэ талаар онсо тэмдэглэмээр. Тиихэдэ манда туһа хүргэхөөр ондоо областьнуудһаа ерэһэн комбайнернуудта, жолоошодто хуряалга дээрэ һайнаар хүдэлһэнэйнь түлөө халуун зүрхэнэй баяр! Энэ ушар совет арадай хани нүхэсэлэй, бата нэгэдэлэй үшөө нэгэ эли тодо гэршэ болоно.

Таряа хуряалга болон тушаалгын үедэ ажалай баатаршалга харуулһан түрүүшүүлдэ — алдар соло! Саашадаа үшөө ехэ амжалта туйлахыень хүсэе!

Зүгөөр хүдөөгэй ажалшад туйлаһан энэ амжалтамнай саашанхи хүгжэлтымнай үндэһэ һуури болохо ёһотой, урдамнай үшөө ехэ, харюусалгатай, орёо зорилгонууд табигданхай, тэдэниие зориг түгэлдэрөөр шиидхэхэ шухала гэжэ һайн мэдэнэ. Эгээ мүнөө хойто жэлэй тарилгада бэлэдхэл, малай үбэлжэлгэ — эгээн шухала хэрэг болонхой. Бэшүүрэй малшадай, Сэлэнгын механизаторнуудай энэ талаар гаргаһан үүсхэл бүгэдын зүгһөө дэмжэгдэхэнь дамжаггүй. Таряалан, сабшалан, бэлшээриин ургаса дээшэлүүлхэ хүдэлмэриин хоёр һара аша үрэ ехэтэйгээр үнгэрхэ зэргэтэй. Юрэдөө, хүсэ ехэтэй социалис мырысөөн бүри үргэнөөр дэлгэрэг лэ. Энэмнай партиин съездын хүндэлэлдэ асарха бэлэгүүдэймнай хуби болохо. Хүдөөгэй ажалшадай энэ патриотическа хүдэлөөе нютагай партийна организацинууд, ажахын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд толгойлхо уялгатай.

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДАЙ ГҮРЭНДЭ ТАРЯА ХУДАЛДАҺАН ТУХАЙ

1975 ОНОЙ НОЯБРИИН 3-най МЭДЭЭН

(тоннноор)

Ажахынууд	Арадай ажахын түсэб	Гүрэндэ тушаагдаһаниинь
Баргажанай	1210	1785
Бэшүүрэй	16900	31021
Зэдын	11800	38885
Яруунын	3650	2418
Загарайн	2150	5601
Захааминай	290	4
Кабанскын	2800	10184
Хэжэнгын	4960	8101
Хяагтын	9120	23386
Хурамхаанай	1740	3006
Мухар-Шэбэрэй	23100	41661
Прибайкалиин	1630	3516
Сэлэнгын	3720	9472
Түнхэнэй	4400	8022
Улаан-Үдын	10130	8078
Хориин	3400	6335
Республика бүхыдөө:	101000	201476

Хилээмэнэй продуктнуудай управлениин мэдээсэһэнэй ёһоор республикын колхоз, совхозууд байгша оной ноябриин 3-най байдалаар гүрэндөө 201.476 тонно таряа тушаажа, бүхыдөө 200 мянган тонно худалдаха социалис уялгаяа дүүргэе. Тиигэжэ колхознигуудай, совхозуудай хүдэлмэришэдэй болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй баян ургасын түлөө хэһэн ехэ тэмсэлэй шухала, орёо шата дүүрэбэ гээшэ.

Эндэ толилогдоһон мэдээнүүд дээрэһээ харахада, республикынгаа социалис уялгаяа бэелүүлхэ хэрэгтэ Мухар-Шэбэрэй, Зэдын, Бэшүүрэй болон Хяагтын аймагуудай колхоз болон совхозуудай ажалшад ехэ үүргэ дүүргэһэн, тэдэнэрэй хубида республикымнай бүхыдөө тушааһан таряанай 67 процент хүртэнэ. Арадай ажахын түсэб 1,5—2 дахчн дүүргэһэн бусад аймагуудайшье ажахынуудай хубита бага бэшэ.

Табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ гайхамшагта амжалтануудые туйлаһан ажахынууд олон. Борьёогой совхоз Эхэ оронойнгоо амбаарта 100 мянга гаран центнер таряа оруулаа. Ургаса хуряалгаяа эмхитэйгээр үнгэргэхэ социалис мүрысөө республика доторoo үүсхэһэн Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозууд абаһан уялгаяа үлүүлэн дүүргэе. Мүн Хяагтын аймагай «Родина», Ранжуровай нэрэмжэтэ болон «Дружба» колхозууд, Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ болон «Коммунизм» колхозууд, Бэшүүрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз болон Бэшүүрэй совхоз, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Родина», «Заганский колхозууд, Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз, «Забайкалец», «Эрдэм», «Одон», «Заречный», Хяагтын, Чисаанын, «Георгиевский» совхозууд болон бусад ажахынууд ехэ таряа тушаагаа.

Ургаса хуряалга дээрэ хэдэн зуун комбайнернууд, трактористнууд, республикын колхоз, совхозуудай болон автотранспортна ажахынуудай жолоошод баатар ажалай гайхамшагта үльгэр жэшээ харуулһан байна.

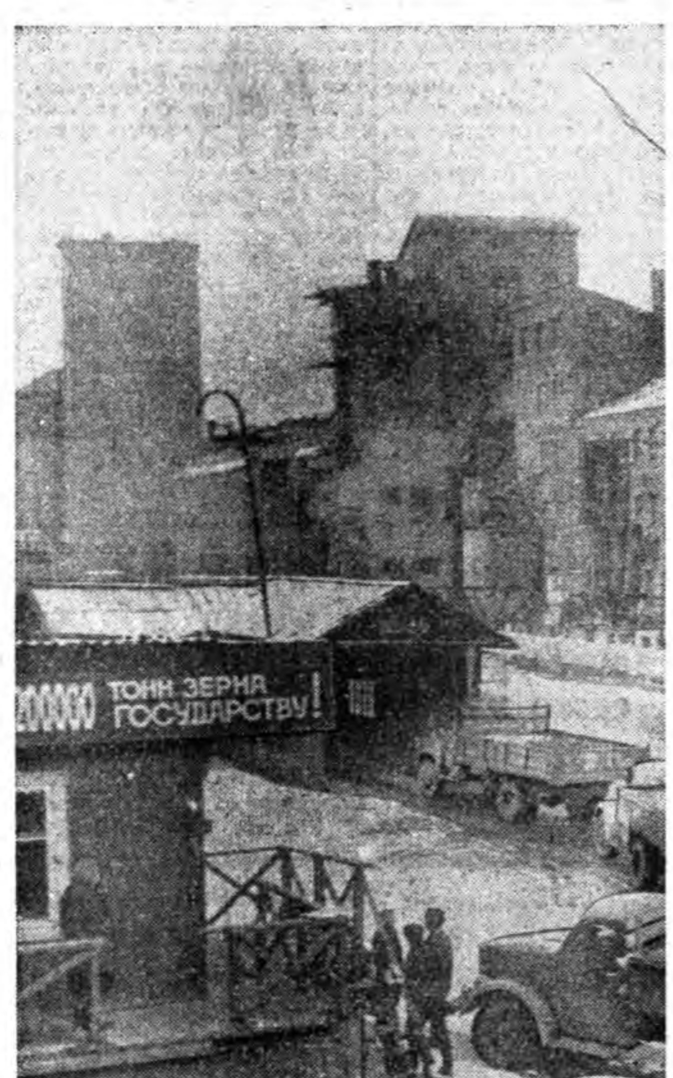
Урда жэлнүүдтэл адли ургаса хурялгада Улаан-Үдэ болон бусад городуудай, хүдэлмэришэдэй тосхонуудай, аймагуудай түбүүдэй дунда һургуулинуудай болон профтехучилищиин һурагшад, дээдэ болон дунда эрдэмэй һургуулинуудай студентнүүд ехэхэн туһа хүргэһэн байна.

Ороохо таряа тушаан абадаг пунктнуудай хүдэлмэрилэгшэд һүни үдэрые мэдэнгүй ажаллажа, ороохо таряа һаадгүйгөөр, эмхитэйгээр абаа гээшэ.

Республикынгаа социалис уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай, колхоз, совхозуудай болон бусад ажахын эмхи зургаануудай олохон хүтэлбэрилэгшэд ушар ёһо мэдэхэ байһанаа харуулаа. Тэдэнэр ургаса хуряалгын болон гүрэндэ таряа тушаалгын хүдэлмэриие хурданаар ябуулха талаар эмхидхэлэй болон ниитэ-политическэ ехэ хүдэлмэри ябуулаа.

Республикын партийна болон ажахын органуудай, хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй зорилго юуб гэхэдэ, энэ жэлдэ туйлаһан амжалтануудаа батадхажа, ерэхэ жэлэй хабарай тарилгада хэрэгтэй үрэһэ хүрэнгөө түргэнөөр бэлдэжэ дүүргэхэ, трактор болон хүдөө ажахын бусад техникээ хаа хаанагүй заһабарилжа эхилхэ, газарай үрэжэл һайжаруулха, үбэлэй агротехническэ хэмжээнүүдые ябуулха зохид сагаа хүсэдөөр хэрэглэхэ, мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилхэ ба гүрэндэ худалдаха түсэбөө амжалтатайгаар бэелүүлхын тула бии байгаа арга боломжонуудаа ажахы бүхэндэ хүсэдөөр хэрэглэхэ, малай үбэлжэлгэсэ гээлтэ хоролтогүйгөөр үнгэргэжэ, малай ашаг шэмэ саашадань дээшэлүүлхын түлөө тэмсэхэ шухала болоно.

КПСС-эй XXY съездын хүндэлэлдэ социалис мүрысөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, хүдөө ажахын үйлэдбэри хүгжөөлгэдэ шэнэ амжалтануудые туйлажа угтаха гээшэ республикын хүдөөгэй ажалшадай уялга ...

Ц. ДОНДОГОЙ

АЛТАН НАМАРАЙ МАГТААЛ

1.

Алтан һайхан намар гэжэ
Араднай дэмы хэлсээгүй.
Алтарна шарлаһан набшаһан,
Алтарна дэлхэйн үнгэ.
Амбаарай амаар халитар
Адхаһан аржагар шэнииисэ
Алтарна, хилээмээр хангалтан,
Амтархан шүлһөө залгихаар.
Алтан намар гээд
Арад зон дэмы нэрлээгүй.

2.

Намарай ольбондо хэн дуратайб?
Намаа сэсэгүүд, ургамал
Наршын, наршын шарлана,
Наршын хатаад унана:
Наһаншни ошожо байна гээд
Намда үсэдөөр һануулна.
Намарай ольбоной гунигтайш һаа,
Намарые магтан дууланаб,
Намайе, шамайе, тэрэниие,
Нарай хүүгэдые тэжээдэг хадань!

3.

Сагай эрьесэ алинһаань эхитэйб?
Саһан дахатай үбэлһөө гү,
Самсаяа шэнэлдэг хабарһаа гү,
Сахилзын намаалдаг нажарһаа гү,
Садхаахаа яарадаг намарһаа гү?
«Саг сагтаа һайхан лэ,
Сахилза хүхэдөө һайхан лэ»,—
Сагаан һахалтай үбгэднай
Саагуур удхалан хэлэхэдээ,
Садхалан ута намарые дурдаа гү?

4.

Утахан намарнай үнгэ олонтой,
Урагша, хойшоо харахадаш,
Улаанаар, ягаанаар, шараар
Урдаһааш, намар шэртэхэ,
Уяруулан зүрхыеш шэмхэхэ.
Урда урдынхиһаа ондоогоор,
Уярһан шэнгеэр досооһоо
Угтанаб эрьегшэ намараа,
Урдаһаань доро дохин
Утаар хэлэнэб мэндэ амараа.

5.

Буряадтам дахин ерэгшэ намар
Бултанда хэшэгтэй байһай.
Буруулган сагай болоходо,
Буруу хашараг, даагаднай
Булшан шангатай байһай.
Бутуула хүхэхэн зандаа
Булагдаһай шэнэхэн саһанда:
Бусажа ерэхэ хабартаа
Буруунууднай эртэ садаха,
Бухиндан талаар гүйлдэн тангарха.

6.

Алтан шара намарнай гээд
Араднай дэмы хэлсээгүй.
Алтарна шарлаһан набшаһан,
Алтарна гаразай шарай.
Амтатай гэгшээр анхилһан
Аржагар шарахан ороoһон
Амбаар соомнай адхуулаад,
Амаарнь халин алтарна.
Алтан намар урдаһаам
Амтархама хангалаар амилжа байна.

АЛТАН ТАРЯАНАЙ УРАСХАЛ

... тушаан абадаг ...дын пунктда бидэ-...бди. Энэ баазын ...эй орлогшо Виктор ...вич Яковлев урма-...рэнэ:

...жэлдэ манай рес-... хэзээдэшье үзэг-... таряа тушаажа .... Тиимэһээ бидэ-нэр, элеваторай хүдэлмэрилэгшэдэй ажал хүдэлмэри нилээд ехэ болонхой. Харюусалгамнайшье бүри дээшэлэнхэй ха юм. Олон аймагуудай тушаалгын пунктнууд алтан намарай баян хэшэгые абажа, амбаарнуу-даа дүүргээ. Тиимэһээ зарим аймагуудай ажахынуудай автомашинанууд манай баазада ерэнэ. Жэшээлхэдэ, Мухар-Шэбэрэй ажахынууд тэндэхи тушаалгын пунктнуудта таряагаа тушаажа дүүргээд, манай складуудта алтан ороoһоео асаржа байна. Бидэнэр мүнөө тушаан абаһан ороoһоо сэбэрлэжэ, эрхим шанарта хүргэжэ байнабди.

Манай баазада түрүү хүнүүд олон. Жэшээлхэдэ, Лидия Павловна Зарюта үдэр, һүниие мэдэнгүй ороoһо тушаан абалсана. Тиихэдэ лабораториие даагша Клара Михайловна Хальбаева таряанай шанарые түргэнөөр, шадамараар элирүүлжэ, автомашинануудай жолоошодые заахашье һаатуулнагүй. Тиихэдэ ашаа буулгагшад Л. К. Разуваева, В. С. Крепких гэгшэд мүн лэ оролдосотойгоор хүдэлнэ.

Ороһо тушаан абаха хэрэг гээшэмнай автомашинануудһаа ороoһо миил буулгаһан, саашань адхаһан хэрэг бэшэ. Энэниие сорт сортоорнь илгаха, тусхай газарта хадагалха хэрэг болоно бшуу.

Һургуулиин һурагшад Улаан-Үдын тушаалгын пунктын хүдэлмэрилэгшэдтэ ехэ туһа хүргэнэ.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

Зураг дээрэ: Улаан-Үдын ороoһо тушаалгын пунктда.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЫЕ ЗАРЛАХА ТУХАЙ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум иигэжэ тогтооно:

Совет Социалис Республикануудай Союзай юһэдэхи зарлалай Верховно Соведэй дүрбэдэхи сессиие 1975 оной декабриин 2-то Москва хотодо зарлаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль
1975 оной ноябриин 1.

БАЯН УРГАСЫ

1975 ОНОИ ТАРЯА ХУРЯАЛГЫН ТҮРҮҮШҮҮЛ

АМЖАЛТАМНАЙ ШЭНЭ ОРЬЁЛ ӨӨДЭ УРЯАЛНА

Арбадахи табан жэлэй богоһо дээрэ ерээд байнабди. Энэ үедэ хэһэн ажалаа эрьежэ хараад, энээнһээ зохихо тобшолол хэхэ, саашанхи хараа шугамаа тодорхойлхо болоогдоно. Тиин тарлан тухай бэшэхэ гэһэн редакцийн захилтай хадаа энэл асуудалда тогтохомни.

Энэ жэлдэ Бэшүүрэй таряашад баян ургаса абаа гэжэ зон мэдэнэ. Тиин энэ амжалта гэнтэл орожо ерээ бэшэ ааб даа. Иимэ ургаса абахын тулада районой партийна организаци түрүүтэй аймагай таряашад-механизаторнууд, бүхы ажалшад ехэ хүдэлмэри хэһэн байна гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Баян ургасын түлөө тэмсэл жэлэй дүрбэн сагта ябуулагдадаг гээшэ. Газар тарялангай культура дээшэлүүлхын тулада хүдэлмэри ходо ябуулагдажа байдаг юм. Нютагай, минеральна (4.800 тонно) үтэгжүүлгэ оруулагдаһан байна. 4.500 гектар таряанай газар, 9 мянгаад сабшалан уһалагдаа һэн. Үрэһэнэй шанар һайжаруулагдаһан юм. Хабарай тарилга хаһа саг соогоо, эрхим шанартайгаар үнгэргэгдөө һэн. 1974 онойхидо орходоо 5.000 гектараар ехэ газарта орооһото ургамал таригдаа. Мүн саг соогоо бороо хура ороһониинь һайн ааб даа. Манай таряашадай газар тарялангай ажалда тусгаар бэрхэ байһыень энээнтэй хамта тэмдэглэлтэй. Аймагай ажахынуудай 35 комбайнерай тус тустаа 5.000 центнерһээ дээшэ таряа хуряаһан ушар энээниие гэршэлжэ байна. Эдэнэр үндэр дээдэ мэргэжэлээ харуулаа, таряашан солоёо дуудуулаа бшуу.

Партиин XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө социалис мүрысөөндэ оролсоходоо. манай аймагай таряашад хамта дээрээ 800 мянган центнер таряа хуряажа абаха уялга абаһан байгаа. 300 мянган центнер таряа гүрэндэ худалдаха уялгатай байгаабди. Байгша оной ноябриин 3-най мэдээгээр Бэшүүрэй таряашад 310 мянган центнер таряа гүрэнэй амбаарта тушаагаад байна. Иигэжэ манай аймагай таряашад табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ ехэ хубита нэмэриеэ оруулба гээшэ.

Хабарай тарилгыншье, ургаса хуряалгыншье үедэ ажахынуудай партийна организацинууд эмхидхэлэй. политическэ ехэ хүдэлмэри ябуулдаг байба. Партийна бүлэгүүд байгуулагдажа хүдэлдэг байгаа. Хүн бүхэнэй харюусалга дээшэлүүлхын тулада партийна организацинууд ехэ хүдэлмэри хэһэн байна.

Ургаса хуряалгын урда тээхэнэ Бэшүүрэй совхозой Социалис Ажалай Герой П. Ф. Слепнёвой бригадада зүблөө үнгэргэһэн байгаабди. Ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна организацинуудай секретарьнар эндэ сугларжа, баян ургасаяа эмхитэй һайнаар хуряажа абаха хараа түсэбөө зохёоһон байгаа.

Энэ жэлэй ургаса эмхитэй һайнаар хуряаха гэһэн үүсхэлтэйгээр П. Ф. Слепнёвой бригадын гэшүүд аймагай бүхы механизаторнуудта хандаһан байна. Энэ үүсхэлыень бүхы механизаторнууд дэмжээ һэн. Таряа хуряалга дээрэ социалис мүрысөөн тон тодорхойгоор эмхидхэгдээ. Ургаса хуряалгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ хэрэг хангаһан эрхэ нүхэсэл гэхэдэ, манай таряашад-механизаторнуудай хүсэл эрмэлзэл, шадабари, эмхидэл, оролдосото ажал болоно. Ажалшад айхабтар урматай зоригтойгоор, ехэ дэбжэлтэтэйгээр ажаллажа, партиин XXV съездэ ажалай бэлэг барихаар зоригжонхой.

Эдэ мэтын эмхидхэлэй зохихо хүдэлмэри ябуулһанай ашаар ургаса хуряалга бүхы дээрээ эмхитэйгээр үнгэргэгдөө. ехэ таряан, хартаабха хуряагдаа. Коммунистнуудмеханизаторнууд бүхы ажал толгойлжо ябаа. Аймаг дотор дунда зэргээр гектарай 13,1 центнер таряан, 104 центнер хартаабха хуряагдаа. Зарим ажахынууд, бригаданууд бүришье ехэ ургаса хуряагаа. Жэшээнь, Калининай нэрэмжэтэ колхозой таряашад дунда зэргээр гектар бүриһөө 15,7 центнер, «Победа» колхоз — 15 центнер, Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой, Бэшүүрэй совхозой таряашад гектарай 14 гаран центнер тарла абаһан байна. «Победа» колхозой Пётр Иннокентьевич Плюснинэй даадаг бригада 1.030 гектар тарялангһаа га бүриин 20,2 центнер ургаса хуряагаа. Калининай нэрэмжэтэ колхозой Иван Илларионович Белых гэгшын даадаг бригада хоёр мянгаад гектар газарай га бүриин 16,6 центнер таряа хуряагаа гэхэ мэтээр ехэ амжалта туйлагшадые тоолохо болоо һаа, олон байха. Гүрэндэ хартаабха худалдаха түсэбөө аймаг 150 процентээр дүүргээ. Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой хартаабхашад илангаяа ехэ ургаса абаа юм. Тус совхозой Г. М. Дульяниновай даадаг звено гектарай 171 центнер хартаабха малтажа абаһан байна. Иимэ жэшээнүүд олон.

Энэ жэлэй ургаса хуряалга сагай уларилай бэрхэшээлтэй эрхэ байдалда үнгэрөө гэжэ мэдэрхэ ёһотойбди. Хэды иимэ байгаашье һаань, бүхы ажалаа эмхидэл һайнтайгаар ябуулха гэжэ оролдогдоо. Таряа хуряалгын хүдэлмэри хүтэлбэрилхэ, таряашадай дунда ябуулагдадаг политическэ хүдэлмэри шангадхаха, социалис мүрысөө тодорхойгоор эмхидхэхэ зорилгоор партиин райком хоёр бүлэг эмхидхэһэн байгаа. Аймагай партийна, совет, ажахын эдэбхитэдһээ эдэ бүлэгүүд бүридүүлэгдээ һэн. Партиин райкомой секретарьнар эдээниие толгойлдог байгаа. Соёлой хүдэлмэрилэгшэдһөө бүридэһэн нүүдэл агитбригада таряашадые хангадаг байгаа.

Таряашад - механизаторнуудай, шофёрнуудай дунда социалис мүрысөөн тодорхойгоор эмхидхэгдээ. Үдэр бүри мүрысөөнэй дүн гаргагдажа, олоной үзэмжэдэ табигдадаг байба. Улаан туг, вымпел, мүшэнүүд. «Сахилгаан», «Дайшалхы хуудаһан», ханын газетэ — эдэ бүгэдын ажалай урилдаа хурдадхаха, эршэ шангадхаха хэмжээнүүд хүсэд дүүрэнээр хэрэглэгдэдэг байгаа. Мүрысөөндэ түрүүлжэ гараһан хүнүүдэй гэр бүлэдэнь амаршалгын бэшэг эльгээхэ мэтын магтаалай хэмжээн һайн байһанаа харуулаа. Энээнэй хажуугаар түрүүшүүлдэ шан үгтэдэг байгаа даа. «Победа», Дзержинскиин нэрэмжэтэ, Бэшүүрэй совхозуудай партийна комитедүүд ажалаа оншотойгоор эмхидхээ.

Таряа хуряалга дээрэ комбайнернууд, трактористнуудтал адли шофёрнууд ехэ ажал хэдэг зон юм. Харланай, Бага-Куналейн пунктнуудта таряан тушаагдаа. Улаан-Үдын 1268-дахи автомобильна зургаанай, Оренбургын областьһоо ерэһэн автомобилистнүүд. «Сельхозтехникын» аймагай отделениин шофёрнууд ехэ ажал хээ, манда ехэ туһа хүргөө гэжэ тэмдэглэлтэй.

Таряа ехээр ургуулдаг мастернуудһаа гадна, мүн үбһэ ногооной тогтууритай ургаса абадаг звенонууд урган гараа. Калининай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн, мүн үбһэ ногоонойшье баян ургаса абажа, аймаг дотороо түрүү һуури эзэлнэ. Энэ жэлдэ дунда зэргээр гектарай 28,5 центнер үбһэ абаа, тиихэдэ Кирсан Григорьевич Ястребовай звено 175 гектар сабшалан дээрэһээ гектарай 36 центнер үбһэ хуряаһан байна. Энэ колхозой гэшүүд сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ талаар үнинэй ехэ хүдэлмэри ябуулжа байдаг юм. Энэнь ашаяа харюулна бшуу даа.

Энэ жэлдэ манай аймагай ажахынууд газар тарялангһаа баян хэшэг абажа, урагшаа ехэ алхам хээ. Ерэхэ табан жэлдэ эдэ амжалтаяа батадхажа, арьбадхаха зорилго урдаа табинабди. Мүнөө ерэхэ жэлэй ургасын үндэһэ һуури табиха хүдэлмэри тарялан, сабшалан дээрэ хэгдэжэ байна. Иимэ зорилгоор хоёр һара соносхотдонхой, ажал ябуулагдана.

Баян хэшэгтэ намар. мүн мал ажалдашье һайн байба. Мяха, һү, нооһо гүрэндэ худалдаха гурбан кварталай түсэб үлүүлэн дүүргэгдэнхэй, Энэ жэлдэ үбһэ тэжээл ехээр бэлэдхэгдэһэн байна. Нёдондо үбэлэйхидэ орходоо энэ жэлдэ толгой мал бүхэндэ 20 процентээр ехэ тэжээл бэлэдхэгдэнхэй. Үбһэн болон бусад тэжээлнай мал ажалай продукци боложо, ашала харюулха юм. Тиигэжэ гүрэндэ мяха, һү болоод бусад зүйлнүүдые ехээр худалдажа, партиин XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха байнабди.

Иимэ үндэһэтэй байһан тулада манай аймагай мал ажалай хүдэлмэрилэгшэд 1975—1976 оной үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ гэһэн социалис уялганудые абаһан байна. Хэлэһэн үгэдөө хүрэхын тулада манай аймагай ажалшад партийна организацинуудайнгаа ударидалга доро бүхы хүсэ шадалаа зорюулха юм. Энэмнай арбадахи табан жэлые бата үндэһэтэйгөөр эхилхэ эрхэ нүхэсэл мүн.

А ПЛОТНИКОВ.
КПСС-эй Бэшүүрэй райкомой нэгэдэхи секретарь.

Колхознигууд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд! Хүдөө ажахын продукци абаха, гүрэндэ худалдаха табан жэлэй даалгабаринуудые дүүргэхын түлөө нэтэрүүгээр оролдогты! Малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын, ерэхэ хабарай тарилгада жэшээтэ һайнаар бэлдэхын, 1975 ондо баян ургаса абахын түлөө тэмсэгты!

(Агууехэ Октябриин социалис революциин 58 жэлэй ойдо зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан Уряануудһаа).

ХҮДЭЛМЭРИШЭН АНГИИН ТУҺАЛАМЖА

Партиин Улаан-Үдын горкомой промышленностиин таһагые даагша В. Ч. НИМАЕВ:

— Совет арадай экономико хүгжөөлгын ехэ амжалтанууд хүдэлмэришэн ангиин, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй хамтын хүсөөр лэ туйлагдаһан байдаг.

Городоймнай промышленностиин, транспортын предприятинуудай, барилгын организацинуудай коллективүүд хүдөө ажахые хүгжөөхэ зорилгые өөһэдынгөө нангин уялга мэтэ тооложо, хүдөөгэй хүдэлмэрилэгшэдтэ элдэб янзын ашаг сэхэтэй туһаламжа хүргэжэ байдаг.

Табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ ургуулһан баян ургаса хуряаха, гүрэндэ тушааха ажалдань хүдөөгэй хүдэлмэрилэгшэдтэ тэдэнэр шадал зэргээрээ туһалжа байгаа. Завод, фабрикануудай 2.700 хүдэлмэришэд. тэрэ тоодо механизатор мэргэжэлтэй 480 хүн таряа хуряаха, гүрэндэ худалдаха үедэ хүдөөдэ гаража ажаллаа.

Тэдэнэй олонхинь хүдөөгэй нүхэдтэй эм эмээ ниилүүлэн, эршэмтэй шангаар ажаллажа, гүрэнэй урдахи нангин уялгаяа дүүргэхэ хэрэгтэнь туһалаа. Мүн городой ажалшад хүдөөгэй бусад хүдэлмэри хэлсээ. 1.500 гектар талмайн хартаабха, капуста, овощой ургаса хуряажа үгөө. Предприятинуудай олон автомашина таряа хуряалгын, гүрэндэ тушаалгын үедэ хүдөө эльгээгдэһэн байна.

Прибайкалиин аймагай «Прибайкалец» колхозой механизаторнууд юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы ондо тарялангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 17 центнерһээ үлүү ургаса абаба. Иимэ баян ургаса абалгада колхозой главна агроном Михаил Михайлович Бакировай хубита бии.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. М. Бакиров
П. ГРИГОРЬЕВОЙ фото.

Улаан-Үдын 2-дохи ГАП-ай 1-дэхи классай жолоошон, коммунис ажалай ударник Владимир Георгиевич ГЛАЗУНОВ.

Кабанскын аймагай «Шергинский» совхозой Октябрьин Революциин ордентo комбайнер Лаврентий Заяханович МОКСОНОВ.

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхозой үнинэй комбайнер Потап Яковлевич КАЛАШНИКОВ.

Хэжэнгын аймагай Чисаанын совхозой үнинэй дүй дүршэлтэй комбайнер Василий ХОХРИНОВ.

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой комбайнер, Буряадай АССР-эй габьяата механизатор Доржо Шагжиевич САМПИЛОВ.

Зэдын аймагай «Мир» колхозой эгээн залуу комбайнер, ВЛКСМ-эй гэшүүн Владимир ИВАНОВ.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ҺУРАГШАДШЬЕ ХАБААДАА

Республикамнай гүрэндэ таряа худалдаха уялгаяа дүүргэбэ гэжэ дуулаад, тон ехэ баяртай байнабди. Энэ ехэ уялгые бүри мүһэн дүүргэлсэхэ хэрэгтэ республикын һургуулинуудай һурагшадай хубита оролсоо ёһотой гэжэ һанагдана. Манай Мухар-Шэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» колхозой газар дээрэ дунда хоёр һургуули бии бшуу.

Калиновкын отделенидэ хартаабха, капуста болон бусад овощ ургуулдаг юм. Тиимэһээ тэндэхи һургуулиин һурагшад тэрэ ажалда эдэбхитэйгээр хабаадаа, хартаабха малтаа, капуста хуряагаа юм.

Харин манай Хушуун-Үзүүрэй дунда һургуулиин һурагшад колхоздоо баһал ехэ туһаламжа үзүүлдэг юм. Табан гектар тухай талмайда шабинар куузику ургуулһан байна. Ургасын шанар муу бэшэ. Хори гаран гектар газарта тариһан зелёнко барагсаан һурагшадай гараар хуряагдаа.

Ниитын малда тэжээл бэлдэлгэдэ һурагшаднай эдэбхитэйгээр хабаадаа гэжэ мэдүүлхэ дуран хүрэнэ. Хэрбээ колхоздо 29637 центнер үбһэнэй абтаһан байбал, тэрэнэй 5000 центнерынь үхибүүдэй гараар хэгдээ. Тиихэдэ һурагшад 858 центнер набшаһата тэжээл бэлдээ. Тэрэ ажалда олон һурагшад һайн хүдэлөө. 8-дахи «А» классай һурагша Дашинимаева Дугармаа илангаяа шалгараа. Үбһэ хуряалгада

10-дахи «Б» классай һурагша Мыжитов Баяр, 9-дэхи «Б» классай һурагша Бадмаев Лопсон гэгшэд тракторта һуужа, косилкаар үбһэ сабшаа.

КПСС-эй XXV съездые угтуулан республикынгаа ажалшан түмэнэй ажалай баатаршалга гарган хүдэлжэ байха үедэ һурагшадшье хүдэлмэри хэжэ, эрдэмэй үндэһэ шудалха хэрэгтэ эрхим амжалта туйлахын түлөө тэмсэжэ байна гээшэ ааб даа.

Р. МЫЖИТОВА,
Хушуун-Үзүүрэй дунда һургуулиин хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие эрхилэгшэ.

Энэ жэлэй ургаса хуряалгын

дүн юу харуулааб

ӨӨҺЭДЫМНАЙ ОРОЛДОЛГОҺОО

Оройдоол хоёр-гурбан жэлэй саада тээ манай ажахы хүршэ «Сибиряк» колхозойхидто орходоо орооһо таряанай һураггүй бага ургаса хуряадаг һэн. Хэнэйшье мэдэһээр манай тарялан «Сибиряк» колхозойхиһоо үрэжэлэйнгөө талаар зарим тэды доошоо ааб даа.

Гэбэшье гээгдэлэймнай гол шалтагаан юун байгааб гэхэдэ, олонхи отделени, бригадада газар үшөөл муугаар элдүүрилэгдэдэг, шухала хүдэлмэриин таатай хаһа болзорынь алдагдадаг, агротехникын заабари наринаар сахигдадаггүй байһан.

Һүүлэй жэлнүүдтэ манай колхоздо газар тарялангаа һайнаар эрхилдэг болохо, тэндээ минеральна үгэгжүүлгэ ехээр оруулха, илангаяа намарай паар горитой хахалха, манай эндэхи байгаалиин, сагай уларилай эрхэ байдалда таарув сортын, эрхим шанартай өөрын үрэһэ бэлдэдэг болохо, мүн ургаса хуряалгада түрүү онол арганудые хэрэглэхэ тушаа анхарал һайса хандуулна. Байгша ондо ороной түрүү ажахынуудай жэшээгээр бэеэ даали таряа ургуулдаг тусхай звенонуудые эмхидхээбди.

Эдэ бүгэдын түрүүшын аша үрэ элитээр харагдажа эхилээ. Энэ жэлдэ бүхы 3.233 гектар тарялангай га бүхэнһөө дунда зэргээр 15 центнер оооһон абтаа гэхэ гү, али хамтадаа 50 үлүүтэй мянган центнер таряан хуряагдаа. Харин тиихэдэ манаа ходо ахижа ябадаг хүршэ «Сибиряк» колхознай тарялангай гектар бүхэнһөө 12.5 центнер ургаса абаһан байна.

Манай ажахын Таһархайн отделениин механизаторнууд гектар бүриһөө 20 центнер ургаса абаа гэхэ гү, али энээнһээ урагша бүхыдөө ехэдээл һаа долоо-найма мянган центнер оооһо суглуулдаг байбал, тэрэл газарһаа мүнөө 12 мянган центнер таряа абажа, амбаартаа оруулаа.

Ажахын суута механизатор Дагба Онгорович Малзуровай оролдолгын ашаар энэ отделенидэ нилээд ехэ тарялангай талмай дээрэхи шулуун тусхай түхеэрэлгэтэй трактораар суглуулагдажа, хүрьһыень һайнаар хахалха, катогоор тэгшэлэн даруулха, үрэһэ зүбөөр тариха аргатай болоо.

Тэрэшэлэн Сагаан-Нуурай отделенидэ (эрхилэгшэнь Г. С. Котовщиков) таряанай һайн ургаса абтаа.

Бүхы колхоз дотороо бараг ургаса хуряаһанай ашаар 7.250 центнер түсэбэй орондо 12 мянган центнер оооһо Эхэ оронойнгоо амбаарта оруулаабди. Даабариһаа гадуур таряа худалдалга үргэлжэлһөөр. Мүн 90 гектар газзарай га бүхэнһөө 88 центнер хартаабха абтаа.

Түрүүшынгээ амжалтада урмашаад, ерэхэ жэлдэ үшөөл һайн ургаса абахын тула эртэнһээ һаналаа табижа, манай колхозойхид байгша ондо намарай паар хэзээ хэзээнэйхиһээ ехые хахалха гэжэ оролдоо. Нэгэдэхеэр, манайда сэбэр паар ехээр бэлдэхэ үлүү тарялан үгы, газарнай бага. Хоёрдохеёр, манай эндэхи эрхэ байдалда намартаа бүри хожом болотор, газарай хүрьһэнэй хүрэхын урда тээшье хахалһан намарай паар хабар хахалһанһаа һураггүй дээрэ гэжэ энэ жэлэй үрэ дүн элитээр харуулаа. Тиихэдэ энэ жэлдэ манай эндэ ута, дулаан намар байжа, паар хожом болотор хахалха арга олгоо.

Намарай паар шиир нойто һайса баридаг, хабартаа тэндэхи хүрьһэниинь түргэн дулаасадаг, хабар хахалаашада орходоо үрэжэлыншье һайн байдаг ха юм. Гадна, намартаа ехээр хахалжа шадабал, хабарай тарилгын үедэ ажал бага болоно үгэнэ бшуу.

Эдэ бүгэдые хараада абажа, мүнөө жэл бүхыдөө 2.400 гектарта намарай паар хахалха байһан аад, тэрэнээ 2.500 гектарта хүргөөбди. Аймаг соогоо бултанһаа түрүүн намарай паар хахалха түсэбөө дүүргээбди.

Ургаса хуряалгын халуун үе соо намарай паар ехээр хахалхын тула тарялангай һолоомо түргэнөөр суглуулжа абаха, тракторнуудые бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэхэ хэрэгтэй ааб даа.

Отделени бүхэндэ тусхай оньһожоруулагдаһан звено эмхидхэжэ, хуряалгын түрүүшын үдэрһөө тарялангай һолоомо суглуулжа, һүрилжэ эхилээ һэмди. Энээнэй ашаар намарай паар болгон хахалха горитой газаршье хаһа саг соогоо сүлөөржэ үгөө. Тиигэжэ колхоз соо арба һайса гаран трактор үдэр, һүнигүй хүдэлөө юм. Энэ хүдэлмэридэ трактористнар И. А. Сороковиков, Н. С. Пантелеев, А. А. Сороковиков (Тальска отделени), Н. Гергенов, Н. Укоев, С. Озбонов, Б. Зарбуев, В. Манданов (Галбайн отделени), Д. И. Соктуев, Б. Д. Таряшинов (Таһархайн отделени) болон бусад эрхим һайнаар, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлөө гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Эдэ үдэрнүүдтэ бүхы тракторнуудаа нэгэ газар суглуулжа, тусхай томодхогдоһон отряд эмхидхээд, тарялан дээрэхи һолоомоёо хуу суглуулжа, гүүртэ, фермэнүүдэй газаа зөөжэ байнабди.

Манай бэрхэ механизатор Д. О. Малзуровай ухаалан бүтээһэн ехэ тэргэ мүнөө һолоомоёо зөөхэдэмнай тон ехэ туһатай байба. Хэрбээ юрын автомашинын кузов соо гү, али тракторай тэргэдэ ехэдээл һаа 5—6 центнер һолоомо ашаха байбал, энэ өөһэдынгөө хэһэн тэргэдэ 20—30 — центнер һолоомо ашанабди. Энээнэй ашаар ажалай бүтээсэ хэдэн дахин дээшэлнэ.

Ц. БАЛЬБАРОВ.
Түнхэнэй аймагай «Восточные Саяны» колхозой түрүүлэгшэ.

…ЗЭДТЭ БАРАНАЙ МАГТААЛ ХҮРГЭЕ!

…АБАҺАН УЯЛГАЯА ДҮҮРГЭЭБДИ

…рэн жэлэй урда тээ Хяагтын аймагай ажахынуудта …ар тарьаланһаа мүртэй …са абтадаггүй һэн. Тии… түсэбтэ табан жэлэй …хэхы жэлдэ баян урга… …хын түлөө аймагай пар… …а, советскэ, ажахын ор… …уд шухала хэмжээ… …ые абаа һэн. Байгша …мартын 28-да болоһон …агай Соведэй XIII сесси …тус асуудал хэлсэг… …гектар бүриһөө 12,5 …нер ороохо абаха гэһэн …дэбэри абтаа бэлэй.

…аймагай Соведэй сессиин …алһан хэмжээ ябуулга… …ые бэелүүлэн, колхоз, …озуудай, сельскэ, сомо… …Соведүүдэй, саг үргэл… …комиссинуудай хүтэлбэ… …гшэд, депутадууд, мэр… …элтэд, механизаторнууд …эд юумэ хээ. Тарьанай …дээрэ 6.057 тонно ми… …льна, 111.183 тонно наг …хэ гаргагдаа, 2.623 гек… …түпалагдаа. Газарай хүрь… …жаруулха талаар ехэ …мэри хэгдээ.

…Хабарай тарилга саг бол… …оо, һайн шанартайгаар …гэгдөө. Ороохоной тал… …68 процент нэгэдэхи, хоёрдохи классай үрэһөөр тарилгдаа һэн. Тарилгын газар сэбэрлэхэ, үһалха, тэндэ үтэгжүүлгэ оруулха талаар тусхай һара, хоёр һара, хэдэн удаа воскресник үнгэргэгдөө. Ургасын хойноһоо һайн харууһалга хэгдээ. Жэшээлхэдэ, ганса Алтайн совхоз 900 гаран гектар тарьанайнгаа талмай дээрэхи буртаг ногоо химическэ аргаар усадхаа. Энэ хэрэгтэ олохон ажахынууд самолёдуудые хэрэглэһэн байна.

Энэ жэл газар тарьалангай ургаса дээшэлүүлхэ талаар аймаг соо хэгдэһэн ажал хүдэлмэри һайн үрэ дүн харуулаа. Олонхи колхоз, совхозуудай поли дээрэ баян ургаса ургаа. Тэрэнээ саг болзортонь, гээлтэ хоролтойгүйгөөр хуряажа абахын түлөө аймагай ажалшад, механизаторнууд шанга тэмсэл хээ. Хүдөө ажахын ургамалнуудай ургаса дээшэлүүлхэ талаар абаһан түсэб, уялганууднай амжалтатайгаар дүүргэгдээд байна.

Аймагай колхоз, совхозууд 43.909 гектар талмай дээрэһээ тарьяа хадажа, 579.505 центнер ороохо суглуулжа абаа. Тарилгын талмайн гектар бүриһөө дунда зэргээр 13,2 центнер ороохон абтаа. Илангаяа «Родина», Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозууд, Алтайн совхоз баян ургаса абаба. Жэшээлхэдэ «Родина» колхозой тарилгын талмайн гектар бүриһөө 21,3 центнер, Алтайн совхоздо — 19,2, Ранжуровай нэрэмжэтэ колхоздо —18.1 центнер ороохон абтаа.

Гүрэндэ ороохо тарьяа худалдаха түсэб, уялгануудаа аймагаймнай ажалшад амжалтатайгаар дүүргэө. Түсэбэй ёһоор энэ жэл аймагай ажахынууд 91.200 центнер ороохо худалдаха ёһотой байгаа юм. Гүрэндөө 233 мянган центнер ороохо худалдаха гэһэн социалис уялгамнай эдэ үдэрнүүдтэ дүүрэбэ. Гүрэндэ хартаабха, овощ худалдаха түсэб баһал саг болзортоо дүүрэө. Түсэбэй ёһоор 17.500 центнер хартаабха худалдагдаха байгаад, 25.496 мянган центнер худалдагдаа.

Ороохо тарьяа худалдаха гүрэн түрын шухала хэрэгтэ «Родина», «Дружба», Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозууд хубитаяа ехээр оруулаа. Ганса «Родина» колхоз мүнөө бүхы дээрэнь 55 мянган центнер ороохо худалдаад байна.

Газар тарьалангай баян ургаса ургуулха, хуряаха хүдэлмэри саг болзортонь үнгэргэхын, гүрэндөө ехэ тарьяа худалдахын түлөө Тамирай, Шара-Голой, Зырянай сомоной болон сельскэ Соведүүд ехэ хүдэлмэри ябуулаа. Эдэ асуудалнууд тэдэнэй сесси, гүйсэдкомуудайнь заседани дээрэ ходо харагдажа, шухала хэмжээнүүд абтажа байгаа. Эндэхи хүдөө ажахын саг үргэлжын комиссинууд, депутадуудай бүлэгүүд, депутадууд һайн үүсхэл, оролдолго гаргаа.

Жэшээлхэдэ, Тамирай сельсоведэй харьяата «Родина» колхозой гурбадахи отделениин дэргэдэхи депутадуудай бүлэгые С. Н. Шешурев хүтэлбэрилдэг. Тус бүлэгэй гэшүүд колхозниигуудай, механизаторнуудай дунда эмхидхэлэй, ойлгуулламжын ехэ хүдэлмэри хэжэ байдаг. Тиимэһээ энэ отделени 1.428 гектар тарилгынгаа талмайн гектар бүриһөө дунда зэргээр 25 центнер ороохо абаа.

Аймагай, сельскэ, сомоной Соведүүдэй олон депутадууд тарьяа хуряалга дээрэ һайнаар хүдэлжэ гараа гэхэ хэрэгтэй. Ехэ-Нугын совхозой түрүү комбайнер, аймагай Соведэй депутат Ф. М. Рыжков энэ жэл 240 гектар тарьяа сэхэ хадаа, 500 гектарай унагаагдаһан тарьяа суглуулаа, 8500 центнер ороохо сохёо. Аймагай Соведэй депутат, «Дружба» колхозой комбайнер В. Г. Батомункуев 7 мянгаһаа дээшэ центнер ороохо сохижо, аймаг соогоо шалгараа.

Аймагаймнай ажалшад түсэбтэ табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ газар тарьалангай ургаса абаха, гүрэндэ худалдаха, түсэб, уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргээд, түрэл Коммунис партиингаа XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө оролдожо байна.

И. ОСЕЕВ,
Хяагтын аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

Зэдын аймагай Борьёогой совхозой комбайнернууд энэ жэлэй ургаса хуряалгын үедэ эрхимлэжэ гараа. Эндэхи 51 комбайнерай 17-ниинь тус бүрэө табан мянган центнерһээ дээшэ тарьяа хуряагаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: энэ жэлдэ 9.486 центнер тарьяа хуряаһан Борьёогой совхозой эрхим комбайнер А. А. Метелкин.

Д. АЮШЕЕВЭЙ фото.

СОЁЛШОДОЙ ХУБИТА БИИ

Соёлой культурын талаар хүн зониие хангаха хэрэг хүндэтэйшье, харюусалгатайшье ха юм. Тиимэһээ манай соёлшод илангаяа хабарай тарилгын, үбһэ, тарьяа хуряалгын кампаниинуудай үедэ бүрил эршэмтэйгээр хүдэлхые оролдодог.

Бүхэли үдэрөөрөө гү, али һүниин тэн болотор ажал хэһэн комбайнер, механизаторай сүлөөтэй сагые тон зүбөөр, культурнаар үнгэргэхэ гээшэ нютагай партийна организацинуудай шухала зорилгонуудай нэгэ асуудал болоно. Тиимэһээ совхоз болон колхозуудай партийна организацинууд поли дээрэ хүдэлжэ байһан механизаторнуудые ажаһуудалай, худалдаа наймаанай, соёл культурын талаар һайнаар хангаха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна.

Хабарай тарилгын гү, али үбһэ тарьяа хуряалгын үенүүдтэ манай соёлой гуламтанууд ехэл сүлөөгүйгөөр хүдэлжэл гарана. Жэшээлхэдэ, хабарай тарилгын үедэ манайда 4—5 агитбригаданууд таһалгаряагүй хүдэлжэ гараа. Мүнөө энэ намарай тарьяа хуряалгала урал һайханай — агитационна дүрбэн бригада муу бэшээр хүдэлбэ. Жэшээлхэдэ, Шергинскэ, Тресковскэ, Байгал-Худариин, Кабанскын соёлой байшангуудай бригаданууд эндэ илангаяа шалгараа.

Тэдэнэр механизаторнуудай сүлөөтэй сагые шадамараар хэрэглэжэ, тарьяа хуряалгын үедэ 61 концерт харуулһан байха юм.

Аймагай соёлой ордоной агитбригадые эндэ онсолон тэмдэглэмээр. Юуб гэхэдэ, энэ агитбригадын гэшүүд Кабанскын, Оймороой, Байгалай совхозуудай бүхы полевой стануудаар ябажа, гуша гаран концерт харуулаа.

Тэдэнэй концертнүүдэй программада агууехэ Илалтын 30 жэлэй ойдо, эхэнэрнүүдэй уласхоорондын жэлдэ зорюулагдаһан материалнууд, хатар ба дуунууд ороно. Илангаяа тарьяа хуряалгын үедэ соёлшоднай бэрхэ һайнаар хүдэлжэ гараба. Түрүү тарьяашадта, түрүү механизаторнуудта зорюулагдаһан тематическэ сценаринууд эндэ гүйсэдхэгдэнэ.

Аймагай соёлой ордоной дэргэдэхи бригадын тоол тиимэшье олон хүн бэшэ юм. Жэшээлхэдэ, Владимир Паломошин, Светлана Васильева, Борис Голубев, Александр Ершевич, Александр Ярославцев гэгшэд энэ бригадын ажал хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Тарьяашадые соёл культурын талаар хангаха хэрэгтэ Шергинскэ соёлой байшан илангаяа шалгараа. Энэ соёлой байшангай дэргэдэхи агитбригадын гэшүүд өөһэдынгөө совхозой хүдэлмэрилэгшэдтэ арба гаран концерт харуулжа үгэө.

Мүн аймгүйсэдкомой культурын таһагай, олон нютагуудтахи соёлой гуламтануудай хүдэлмэрилэгшэд концерт паада харуулхынгаа хажуугаар тоогууд дээрэ ажаллажа, шэнэ ургасын ороохо арилгалсаһан, хиидхэлсэһэн, тушаалсаһан юм.

Тарьяа тушаалгаар манай аймагай түйлаһан амжалтада соёлшодой хубита яһала бии. Иигээд үбэлжэлгэ эхилхэнь. Үбэлжэлгэ тухай асуудал пиилээд шухала байна бшуу. Тиимэһээ энэ харюусалгата хаһада бидэнэр эртээнһээ бэлдэжэ эхилээ һэмди.

Л. РЮМКИНА,
Кабанскын аймгүйсэдкомой культурын таһагые даагша.

ТАБШАГАЙШУУЛ

…АРЯАНАЙ түлэг дундаа …гдажа байхада Талын-Булагаар ябаа һэм. …эндэмнай ороохо та…ай обто абтажа, унта…ойроо алдаһан, эсэхэ …ха гээшые мэдэхээ бо…он хүнүүд захаһаа дай…да бэлэй.

…өөм ута залаатай, гек…рай хори-гушан центнер …ха байһан тарьянай дол…ко байхые харахадаа, хэ… досоо амар …аб даа. Комбайнернууд, …оошод, тоог дээрэ ажал…шад, колхозой хүтэлбэри…шэд — хэннинь хэн гэ…гүй хаба шадалаараал …олдоно гэжэ ойлгохоор …аа.

— Үсэгэлдэр комбайнер…уднай үглөөнэй найман һүниин хоёр саг бо…ор заахашье зогсонгүй… ажаллаа. 227 бункер …гү, али 7595 центнер …ан тоог дээрэ ороо, — …ашаатай автомашина…дые шэгнэжэ, тарьянай …бүридхэдэг үнинэй ком…нист, пенсионер Балдан …рапович Тубаев баяртай… мэдүүлээ.

…Комбайнернуудтай адли …дан Шараповичшье, ав…машинын бүхы жолоо…шье «унаһан малгайгаа …сүлөөгүй» хүдэлөө. …Алтан шаргал шэниисэ …ан автомашинанууд хой…хойноһоо шэгнүүр дээ… гарана. Жолоошодынь …байнернуудһаа абаһан …анция һарбайжа, хэды …гээ болоһыень тэмдэг… …абаһаар лэ гэдэр… …табилуулна. Балдан Ша…ович энэ ехэ баялигай …ой эзэниинь мэтэ ороо… …ой килограмм бүхэ… …нь наринаар бүридхэнэ, …ай дансада аржытар …гдэнэ.

— Ярагты, ябагты, ком… …һаатуужа! — гээд, үни… коммунист жолоошодто …г оруулна.

…Иимэ үбгэжөөлэй унтан… хүдэлжэ байхада, за…шуул юу гэдэргээ хараха…

— Энэ поли дээрэһээ гек… …гушан центнер шэ… …гаража байна. Хүбүүд …ал харуулха болоот, — колхозой түрүүлэгшэ, …иалис Ажалай Герой …ымсо Бальжинимаевич …кеев поли дээрэ эдеэл… байһан комбайнернууд… …эсэгэ мэтэ хандана.

…Түһалагшадтаа штурвалаа …, эндэ суглараһан ком…ернуудай дунда үни… коммунист, бултанай …заха Михаил Иванович …алевский харагдана. …най одоошье үнэн сэхэ …шуу даа. Комбайн дээ… гаража, штурвалаа ба… һаа, шүүдэрэй унажа, …аа ябаха аргагүй боло… лэ хүдэлдэг хүн юм. …бэ комбайнайнгаа ямар …юумэной эбдэрһэн бай… тэрэнээ заһаагүйдөө …лхэншьегүй, унтахашье… Иимэ хүнэй …ууда ябаһан механиза… …уд баһал тэрээн шэнги …ай болошонхой.

…Эгээн түрүүн Михаил …новичай хүбүүн — Юрий …айлович баһал эсэгээ …һажааһан, ажалша …комбайнер. Мүнөө …хүбүүниинь эсэгээ …жа гараа.

— Битнай пенсионер хүн …эб. Минии хойно оро… …итнай эшхэбтэр, — гэжэ Михаил Иванович хамта ажалладаг залуушуулаа урмашуулдаг, ажалдань ходо туһалжа ябадаг гуримтай.

ҺАЯХАН Сэлэнгын аймагай хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөн дээрэ чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэжэ, «Алтан хоолос» гэһэн шагналые 8 мянга гаран центнер тарьяа хуряаһан эндэхи бэрхэ комбайнер Доржо Шагжиевич Сампиловта барюулхадань, үнинэй комбайнер Михаил Иванович үнэн сэдьхэлһээ баясажа һуугаа һэн. Доржо баһал тэрэнэй шаби ха юм.

Коммунист Кавалевскиин һургаһан шабинар булта далижажа, багшаяа ахижа гаранхай. Эдэнэрэй дунда Доржо Баниевич Жапов, Юрий Петрович Игумнов болон бусад бии. Энээндэ тэрэ хоролходоггүй, харин баясажа ябадаг. Эдэнэрэй амжалтада өөрынгөө хүлһэ харалсана бшуу даа.

Талын-Булагай бригада гансахан шадабаритай бэрхэ комбайнернуудаараа омогорходог бэшэ, харин эндэхи механизаторнууд баян ургасын түлөө жэлэй дүрбэн сагта жэншэдгүй тэмсэжэ ябадаг. Энэ жэлдэ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз 107 мянга гаран центнер тарьяа хуряажа, тэрэнэйнгээ 40 мянгыень гүрэнэй амбаарта оруулаа. Эндэ коммунист Андрей Шарапович Бамбуевай хүтэлбэрилдэг энэ бригадын аша габьяа элеэр харагдана. Тиимэл хадань энэ бригадада «Алтан плуг» гэһэн аймагай шагнал энэ жэлдэ дахин барюулагдаал.

Урдань биратай ургаса гарадаггүй энэ талада юунһээ болоно нимэ ехэ тарьян хуряагдадаг болоо гээшэб гэжэ һонирхоходо, тайлбарилха юумэн олон дайралдаба. Түбхын түрүүндэ эндэхи механизаторнууд бүхы хүдэлмэрөө һайн шанартайгаар, үнэн сэдьхэлһээ хэхэ гэжэ оролдодог болонхой. Хабарай тарилгын үедэ, ургаса харууһалха сагта, хуряалгын үедэ хүдэлмэриин шанар наринаар шалгагдажа, зохихо сэгнэлтэ үгтэдэг гуримтай. Колхозой ахамад экономист — арадай хиналтын бүлэгэй түрүүлэгшэ Мэлс Ринчинович Цыбиков, тракторна бригадын бригадир А. Ш. Бамбуев, үнинэй механизатор М. Н. Ковалевский гэгшэд тарилгын һүүлээр, ургасын хуряагдахалаар хүдэлмэриин шанарые поли бүхэндэ тодорхойлдог байна. Энэнь механизаторнуудай ажалда ехээр нүлөөлдэг.

ҺҮҮЛЭЙ жэлнүүдтэ эрхим һайн шанартай үрэһэн хэрэглэгдэдэг болоо. Хэрбээ урдань үрэһөө сэбэрлэхэ гэжэ бүхэли үбэлдөө худхадаг байбал, мүнөө тэрэнээ намартаа тарилгын шанарта хүргөөд, һайн складта хадагалдаг болонхой. Эндэ агроном Нима Данииевич Цыдыпов, полевод Бадмажап Чойнсонович Цыреновэй, тоогые даагша Б. Ш. Тубаевай үүргэ ехэ. Мүн үрэһэнэй тарьяа сэбэрлэгшэдэй ажалай түлөөһэн, нэмэлтэ түлбэри үрэһэнэй шанарай зэргээр тогтоогдонхой. Тиимэл хадань хүнүүд үрэһөө саг соонь сэбэрлэжэ, тарилгын эрхим шанарта хүргэхэ гэжэ оролдоно гээшэ.

Баян ургаса абахын тула эндэхи механизаторнууд хабар, намарай паар һайнаар бэлдэдэг, тарьяландаа жэлһээ жэлдэ минеральна үтэгжүүлгэ ехээр оруулдаг боложо байна.

Эдэ бүгэдын ашаар энэ колхоз жэл ерэхэ бүри тогтууритай баян ургаса абажа байна. Гүрэндэ тарьяа худалдаха табан жэлэйнгээ түсэб бүри нёдондо дүүргээ һэн. Мүнөө жэл гүрэндөө 30 мянган центнер тарьяа худалдаха уялга абаад, республика доторoo социалис мүрысөө үүсхэһэн энэ колхозой гэшүүд һанаһандаа хүрөөд, партиингаа XXV съездын хүндэлэлдэ зорюулжа, үшөө 10 мянган центнер нэмэжэ худалдаһан байна.

ЭНЭ ЖЭЛЭЙ ургаса хуряалгын, гүрэндэ тарьяа тушаалгын амжалтатай һайнаар үнгэрһэндэ колхозой правлениин, тэрэнэй түрүүлэгшэ Ж. Б. Ванкеевэй, колхозой парткомой секретарь В. Б. Цыбиковэй эмхидхэхэ үүргэ ехэ байгаа гэжэ сэхэ хэлэхээр. Юуб гэхэдэ, колхоз тарьяа хуряалгадаа, ороохо сэбэрлэхэ хүдэлмэридөө эртээнһээ һайса бэлдэһэн байгаа. Комбайн, автомашинанууд эрхим шанартайгаар заһабарилагдаа һэн. Тоог дээрэ тарьяа сэбэрлэхэ, хатааха бүтээсэ ехэтэй КЗС-20 түхэлэй шэнэ түхеэрэлгэ тодхогдоһон байгаа.

Тиихэдэ комбайнернуудай, автомашинын жолоошодой, тоог дээрэ хүдэлэгшэдэй ажал һайнаар эмхидхэгдэһэн, тэдэнэй ажалай түлөөһэн зохидоор тодорхойлогдоһон жэшээтэй. Жэшээнь, комбайнернууд тарьяа ехээр сохихо бүрэө ехэ түлбэри абана. 7200 центнерһээ дээшэ тарьяа хуряаһан комбайнерта «Восход» мотоцикл, 6000 центнерһээ дээшэ хуряаһанда — «Изумруд» телевизор шан барюулагдахаар тогтоогдонхой. Автомашинын жолоошод комбайнһаа үдэртөө 10 эрьесэһээ дээшэ хэбэл, эрьесэ бүхэнэйнь түлөө 1 түхэриг тэрэ доронь үгтэжэ байгаа. Жэшээнь, Оренбургын областьһоо туһалхаяа ерэһэн жолоошод А. Копп, Н. Нестеров гэгшэд үдэртөө 20 эрьесэ, П. Гребушко, А. Чулков гэгшэд 18 эрьесэ хэжэ байгаа. Тиимэһээ эдэнэртэ үдэр бүри 8—10 түхэриг гар дээрэнь үгтэжэ байгаа бшуу.

Комбайнернуудаа, автомашинын жолоошодой үдэр бүри хэһэн ажал бүридхэгдэжэ, олоной урда харуулагдажа байгаа. Комбайнерай мянган центнер хуряахатаарнь бункертань табан хушуута одон зурагдажа байһан юм. Энэ хүдэлмэридэнь КПСС-эй райкомой түлөөлэгшэ Василий Бадмаевич Басанов ехэ туһа хүргөө.

Иимэжэл хүнүүдые сэдьхэлэй урин үгөөр, элдэб янзаар урмашуулһанай, энэ ехэ тэмсэлэй түрүү зэргэдэ дүршэл ехэтэй коммунистнуудай толгойлжо ябаһанай ашаар лэ ажалай иимэ ехэ амжалта туйлагдаа.

Б. ГЫЛЫКОВ.
Юрөө, Талын-Булаг.

ЗЭДЫН АЙМАГ

Аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ Д. Ю. ЦЫБИКЖАПОВ:

— Тарьян хэзээдэшье тиимэ бэлэхэнээр абтадаггүй. Энэ жэлдэшье манай аймагта ургаса хуряалгын үедэ түрүүшээр хура бороо ходо орожо, бага бэшэ бэрхэшээл тохёолдуулаа.

Тиигэбэшье аймагай колхоз, совхозууд бүхы арга боломжо, хүсэ шадалаа элсүүлэн хүдэлжэ, ургасаяа яһала саг соонь, ехэ гээлтэгүйгөөр хуряажа шадаа, урид абаһан социалис уялгынгаа ёһоор гүрэндэ 38.885 центнер тарьяа худалдаа.

Энэ амжалтада Ленинэй орденто Борьёогой совхоз (директор Б. П. Хомутов, парткомой секретарь Ж. Ц. Ванкеев, главна агроном И. П. Зайцев) ехэхэн хубита оруулба. Тус ажахын тарьяашад гүрэндэ 80 мянган центнер тарьяа худалдаха гэжэ түрүүн социалис уялга абаһан аад, КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ мүрысөөнэйнгөө эршые улам шангадхан, Эхэ орондоо хамта 100 мянган центнер ороохо үгэхэбди гэжэ мэдүүлээд, мүнөө тэрэнээ нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлээ. Тэрэшэлэн Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз — 50 мянган центнер, «Коммунизм» колхоз — 48 мянган центнер, «Заречный» совхоз — 44,2 мянган центнер тарьяа гүрэнэй амбаарта оруулаа.

Тон богонёор хэлэбэл, газар тарьялангаа һайнаар эрхилжэ, бүхы хүдэлмэрөө агротехникын заабариин ёһоор, һайн шанартайгаар хэдэг, ажалай эмхидхэлэй шэнэ түрүү онол арганууды хэрэглэдэг болоһоной ашаар аймагай олонхи ажахынууд үндэр баян ургаса хуряагаа.

Һүүлэй үедэ XX партсъездын, Ленинэй, Доржо Банзаровай, «Коммунизм» колхозууд, «Октябрьский», «Заречный» совхозууд бэеэ дааһан ажахын тоосоондо ороһон, газар техникынгээ бодото эзэд болоһон, хуряаһан ургасынгаа зэргээр түлөөһэ абадаг звенонуудые эмхидхэнхэй. Тиихэдээ звеногой механизатор бүхэн ажалаа һайнаар бүтээхэ, шадахадал ехэ продукци абахын түлөө тэмсэнэ. Энэ жэлдэ XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой Александр Калёнов, Мирон Бальчинов, Виктор Сухарев, Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой Владимир Будунов болон бусадай хүтэлбэрилдэг звенонууд һайншье ургаса хуряагаа, бүхы хүдэлмэрөө бодомжотой зүбөөр эмхидхэжэ шадаа, үлүү гаргаша хэхэгүй ажал, зөөри алмахые оролдоо.

Энэ жэлдэ манай аймагай механизаторнууд агрегадуудые бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэжэ, тарьяа түргэнөөр, гээлтэгүйгөөр хуряаха гэжэ дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаад, республика соогоо социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ үүсхэл гаргаа һэн. Олонхи механизаторнуудай хэлэһэндээ хүрөө. Борьёогой совхозой түрүү комбайнер Н. Ц. Гармажапов 13 мянган центнер тарьяа сохёо. Мүн эндэхи бэрхэ комбайнернууд Я. М. Власов, В. А. Протасов, А. А. Метёлкин, В. Ц. Чагдуров гэгшэд тус тустаа 8.500 — 11.000 центнер тарьяа хуряанхай. Аймаг дотор үшөө хэдэн арбаад комбайнёрнууд хүн бүхэнэй 5.000 центнерһээ дээшэ тарьяа сохиһон байна.

МУХАР-ШЭБЭРЭЙ АЙМАГ

Аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин ахамад агроном А. Е. ФОМИН.

— Урданһаа хойшо манай аймаг алтан тарьяа элбэгээр ургуулдаг гэжэ республика соогоо суутай гээшэ. Юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэшье аймагай колхоз, совхозуудай тарьяашад, механизаторнууд муу бэшээр хүдэлжэ, бүхы далаад мянган гектар тарьялан дээрэһээ хамта 1 миллион 3 мянга үлүүтэй центнер ороохо ургуулжа абаба. Ондоогоор хэлэбэл, гектар бүриһөө дунда зэргээр 13,9 центнер тарьян, мүн гектарай 88,4 центнер хартаабха, 203 центнер овощ хуряагдаа.

Бүхы дээрээ бараг һайн ургаса хуряаһанай ашаар аймагай ажахынууд Эхэ оронойнгоо амбаарта 416 мянган центнер тарьяа оруулаа гэхэ гү, али түсэбөө хоёр дахин шахуу үлүүлэн дүүргээ. Тарьялангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 18,7 центнер ороохо ургуулжа абаһан «Искра» колхоз (түрүүлэгшэнь, Социалис Ажалай Герой Е. В. Иванов) гүрэндөө эгээл ехэ, 55 мянган центнер тарьяа худалдаа.

Ороохо тарьянай үндэр баян ургаса ургуулхын, тэрэнээ нэгэшье гээлтэгүйгөөр, эрхим шанартайгаар хуряажа абахын түлөө бүхы мэргэжэл шадабари, арюун хүсэл эрмэлзэлээ гарган хүдэлһэн олон зуугаад трактористнар, комбайнернууд, автомашинын жолоошод, хартаабхашад, овощ ургуулагшадые бултыень нэрлэхын аргагүй.

Жэлһээ жэлдэ элбэг ехэ ургаса абадаг, тарьян ажалай ёһотойл мастернууд манайда олон. «Родина» колхозой хоёрдохи бригадынхид (бригадирынь Х. З. Зарипов) бүхы 1.500 гектар тарьялангай га бүхэнһөө дунда зэргээр 20,3 центнер ороохо абаа. «Искра» колхозой үнинэй механизатор И. В. Платоновой хүтэлбэрилдэг звено даажа байһан 150 гектар газарай га бүхэнһөө 118,4 центнер хартаабха хуряагаа. Тэрэшэлэн Суулгын совхозой У. Д. Болоневагай звеногой огородшод гектар бүриһөө 457 центнер овощ ургуулһан байна.

Ургаса хуряалгын үедэ хэдэн арбаад, зуугаад механизаторнууд үдэр, һүниие илгангүй хүдэлжэ гараа. Тэдэнэй дундаһаа онсо шалгарһан хэдэн түрүүшүүлые эндэ нэрлэхэ шухала болоно. «Заганский» колхозой комбайнер Н. М. Михалев 7.690 центнер тарьяа хуряагаа. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой комбайнер Н. П. Брылёв үсөөн үдэр соо 862 гектар тарьяа сабшаад, үшөө 3.661 центнер ороохо сохёо. «Родина» колхозой үнинэй комбайнер М. Ф. Варфоломеев 314 гектар тарьяа хадаа, мүн 6783 центнер ороохо сохижо абаа. Аймаг соо арба гаран комбайнернай тус тустаа 6.500 центнерһээ дээшэ тарьяа сохинхой.

Мүнөө тарьялан дээрэхи һолоомо түргэнөөр суглуулжа абаха, тэндээ наг шэбхэ ехээр зөөгөөд, машина, техникаяа эрхимээр заһабарилха, үрэһэ хүрэнгээ саг соонь, һайнаар сэбэрлэжэ, КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө тэмсэнэ.

КАБАНСКЫН АЙМАГ

Аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин начальник А. И. НОВОЛОДСКИЙ:

— Энэ жэлдэ манай аймагай совхозууд тарьялангай гектар бүхэнһөө дунда зэргээр 16,6 центнер тарьяа хуряажа, республикын аймагууд соо эгээл ехэ ургаса абаа.

Нэн түрүүн һүүлэй хоёр-гурбан жэлдэ намарай эртын паар хаһа саг соонь, һайнаар хахалдаг болообди. Жэшээнь, энэ жэлэй ургасада 28,8 мянган гектар намарай паар хахалагдаһан байгаа гэхэ гү, али хабарай бүхы тарилгын 92 процент намар хахалһан газарта таригдаа.

Хоёрдохёор, тарьялангаа намар хахалхадаа, хабар үрэһэеэ тарихадаа, минеральна үтэгжүүлгэ, илангаяа аммиагтай уһа газарай хүрьһэндэ ехээр оруулнабди. Гансахан мүнөө жэлдэ 125 мянган тонно минеральна үтэгжүүлгэ, шэбхэ, торфын хилосо тарьянай газарта оруулагдаа һэн.

Гурбадахяар, газар хахалха, үрэһэ тариха, ургасын хойноһоо харууһалха хүдэлмэриин таатай зохид болзорыень оложо, бүхы хүдэлмэри һайн шанартайгаар хэгдэдэг болоо. Байгша ондо ажахынууд газар дээрэһээ тусхай машинануудаар гербицид сасажа, 18 мянган гектарта тарьянай ургасын буртаг үбһэ сэбэрлээ. Энэ арга һуралгүй ашагтай, гаргашашье багатай байна.

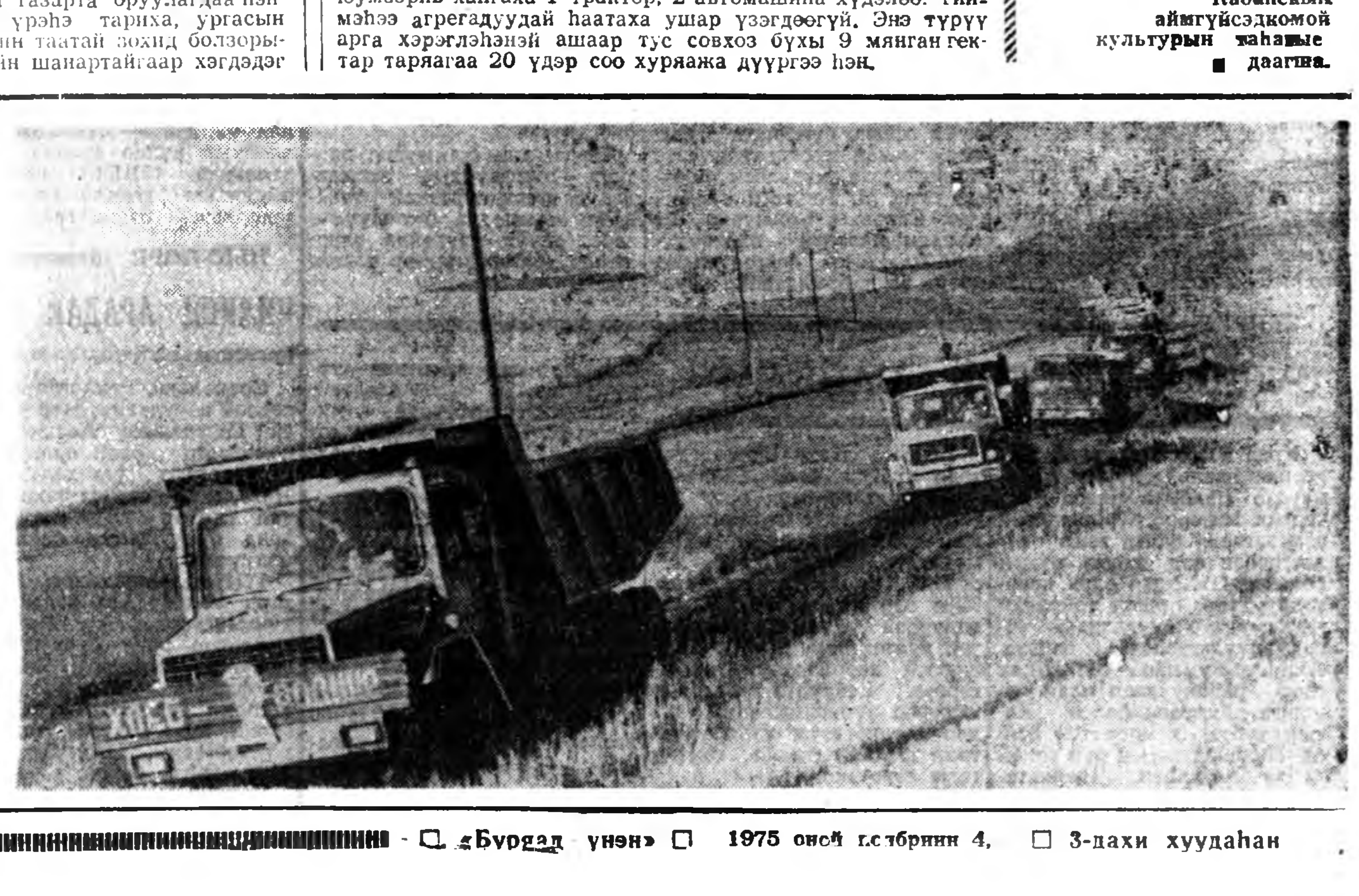
Эдэ бүгэдын ашаар бүхы совхозууднай тогтууритай һайн ургаса абаа, гүрэндэ тарьяа худалдаха табан жэлэй түсэбые холо үлүүлэн дүүргээ. Мүнөө жэлдэ Байгалай совхоз тарьялангай гектар бүриһөө 18,7 центнер ургаса абажа, 28 мянган центнер ороохо гүрэнэй амбаарта оруулба. Энэ ажахын В. Г. Клеменниэй хүтэлбэрилдэг тракторна бригадынхид бүхы 900 гектар газарай га бүхэнһөө 25,2 центнер ороохо абаа. «Шергинский», Кабанскын совхозууд тус тустаа 24 үлүүтэй мянган центнер тарьяа тушааһан байна.

Байгша оной ургаса хуряалгын үедэ «Шергинский» совхозойхид ороной түрүү ажахынуудай жэшээгээр тарьяа хуряаха, ороохо зөөхэ бэеэ дааһан тусхай звенонуудые эмхидхээ юм. Нэгэ звенодо 3 комбайн, мүн тэдэнэй сохиһон тарьяае таһалгаряагүй зөөхэ, бүхы хэрэгтэй юумээрнь хангаха 1 трактор, 2 автомашина хүдэлөө. Тиимэһээ агрегадуудай һаатаха ушар үзэгдөөгүй. Энэ түрүү арга хэрэглэһэнэй ашаар тус совхоз бүхы 9 мянган гектар тарьягаа 20 үдэр соо хуряажа дүүргээ һэн.

1975 ондо 114 мянган центнер тарьяа хуряажа, гүрэндэ 55 мянга гаран центнер ороохо худалдаһан Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозой механизаторнууд, тарьяашад табан жэлэйнгээ түсэб дүүргээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Искра» колхозой шэниисэ тээһэн автомашинанууд бэлэдхэлэй пункт тээшэ һубарилдана. (Сентябрьда абтаһан фото).

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото

Уласхоорондын ШЭНЖЭЛЭЛ

ООН: ШУХАЛА БОЛОҺОН АСУУДАЛ

Политическэ ба аюулгүй байдалай асуудалнуудай талаар ООН-ой Генеральна Ассамблейн Комитет (түрүүшын) Корейн асуудал зүбшэн хэлсэлгэ дүүргэбэ. Урда Корейһээ харин бүхы сэрэгүүдые гаргаха тухай энэ асуудал ба дурадхал Генеральна Ассамблейн сессиин зүбшэхэ зүйлдэ хори шахуу жэлдэ табигдажал байна. Энэ дурадхалай бэелүүлгэ хадаа Корейн хахад арал дээрэ, шахардуу шанга байдал һуларуулха, мүн тэрэшэлэн эбэй ёһоор ба демократическа үндэһэ һуури дээрэ Корейн асуудал шиидхэхэ арга нүхэсэл олдохо гэжэ корей арад эб найрамдалда дуратай арадууд ойлгоно.

Гэбэшье Урда Корейе өөрынгөө сэрэгэй бааза болгоһон Холбоото Штадууд, американ сэрэгүүдые өөрынгөө журамай түшэг тулгуури болгоһон Пак Чжон Хиин засагаархид ондоо һанамжа дурадхал баримталдаг байна.

США Урда Корейдэ барижа байһан өөрынгөө сэрэгүүдые Нэгэдэмэл Нацинуудай тугаар аяар 25 жэлдэ далдалжа байһаар. «ООН-ой Корейдэхи зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командовани» гэһэн шиидхэбэри Вашингтон 1950 ондо Аюулгүйн Соведээр абхуулжа шадаһан юм. Түрүүн американ дивизинүүдһээ гадна, Америкын политика дэмжэдэг үшөө 16 ороной сэрэгүүд тэрэ командованиин мэдэлдэ үгтэһэн бэлэй. Гэбэшье «ООН-ой командованиин туг доро» суглуулагдаһан сэрэг жэл ерэхэ бүри улам үсөөржэ захалһан. Тиимэ байхань дэмы бэшэ. Советскэ Союзай ба социалис бусад оронуудай оролдолгын ашаар дэлхэй дээрэ политическэ байдал хубилжа эхилээ, США-гай сэрэгэй стратегиин ямаршье аша үрэгүйе ойлгожо, бэеэ даанхай политика ябуулжа эхилһэн оронуудай тоо улам олошоржо захалаа. ООН-ой Генеральна Ассамблейн энэ жэлэй XXX сессиин нээгдэтэр Урда Корейдэ гансахан американ сэрэгүүд үлэнхэй.

СССР, социалис хани нүхэсэлэй бүхы оронууд ба сэрэгэй бүлэглэлдэ хабаардаггүй гүрэнүүд Корейн асуудалаар тон шухала резолюциин проект энэ сесси дээрэ оруулба. Тодорхойлон хэлэбэл, Урда Корейнһээ харин бүхы сэрэгүүдые гаргаха. ООН-ой Корейдэхи зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командовани гэдэгые тарааха шухала гэжэ тэрэ проект дотор хэлэгдэнэ. Түрүүшын комитедэй заседани дээрэ ООН-ой олон гэшүүн-гүрэнүүдэй делегацинууд энэ проектые дэмжэһэн байна. Тэрэшэлэн Урда Корейдэ американ сэрэгүүдые үлөөхэ, Корейе хубааралдаһан зандань үлөөхэ гэһэн баруун оронуудай оруулһан проектые комитет баһа зүбшэн хэлсээ.

Түрүүшын комитет нэгэ һанамжада хүрэжэ шадаагүй. Тиимэһээ Корейн асуудал ООН-ой Генеральна Ассамблейн пленарна заседани дээрэ шиидхэгдэхэ болоо. Түрүүшын комитедтэ болоһон зүбшэлгэ хаража үзэхэдэ, уласхоорондын шахардуу байдалые һуларуулха хүсэл эрмэлзэлгын нүлөө доро Корейн асуудалаар социалис ба бүлэглэлдэ хабаададаггүй оронуудай резолюциин проект абтаха тээшээ болохо янзатай.

АНГОЛОДО ЭСЭРГҮҮ ИНТЕРВЕНЦИ

Африкын баруун-урда зүгтэ оршодог, Португалиин колони байһан, ноябриин 11-дэ гүйсэд бэеэ даанхай дайдал болохоёо байһан. Анголодохи үйлэ хэрэгүүд улам доройтожо байна. Анголын арадта эсэргүү ёһотой интервенци тухай эндэ хэлэгдэнэ. Ашагта малтамалнуудаар тон баян энэ орондо экономическа эзэмдэлгээ алдахагүйе оролдожо байһан империалистнууд сэрэгэй хүсөөр засагайнь хүтэлбэридэ «өөрын хүнүүдые» табяад, Анголын арад зоной хуби заяанайнгаа эзэн болохын түлөө тэмсэлдэ һаад ушаруулхые оролдоно. Империалис хүсэнүүд бэеэ даанхай байдалай соносхогдоһоной һүүлээр Анголые сүлөөрүүлхын түлөө хүдэлөөндэ (МПЛА) ородог арадай бодото түлөөлэгшэдые засагай хүтэлбэридэ дүтэ табингүй, ФНЛА, УНИТА гэдэг хорото организацинуудай бүридэлдэ ородог харин монополинуудай мэдэлдэ засагайнь хүтэлбэрые үгэхэ гэжэ оролдоно. Эдэнэй туһаламжаар империалистнууд Анголодо колониальна шэнэ гурим тогтоожо, мүлжэн дарлалгаяа үргэлжэлүүлхэ зорилготой.

Арад зоной аша туһада үндэһэн хубилалтануудые хэхэ талаар МПЛА-гай хараалһан программые хойшо татаха зорилгоор ФНЛА ба УНИТА гадаадын, ба дотоодын хархис хүсэнүүдтэй хамтаран, оронойнгоо 16 провинциин 12-ые хиналта доро абаад байһан Анголые сүлөөрүүлгын арадай хүдэлөөндэ эсэргүү сэрэнэй ябуулга эмхидхээ. Хойто ба урда фронтнуудтахи байдал хараа байса муудажа эхилээ. Оронойнь хойто зүгтэ ФНЛА-гай отрядууд буу зэбсэгээр гүйсэд хангагдаһан харин хүлһэншэдэй туһаламжаар хэды гээлтэ хоролтодо орожо ябаад, Анголын ниислэл хото Луандада дүтэлжэ ябана.

ЮАР-ай үндэһэ яһанай илгаа гаргадаг засагай сэрэгшэд зэбсэгтэ интервенци үргэдхэн, Анголын урда районуудта 250 километр хүрэтэр гүнзэгырэн ороод ябана. Урда Африкын эзэрхэг түримхэйшүүлтэй хамта «Португалиин сүлөөрүүлгын армиин» — фашис организациин отрядууд хорото ябуулга хэнэ.

Хүндэ артиллериин буудаха абяан зүүн-урда фронтдо таһалданагүй. Эндэ УНИТА Родезиһээ ерэһэн харин хүлһэншэдтэй хамтараад, МПЛА-гай арадай армиин обороно дабахые оролдоно.

Мэдээжэ болоһон «Африка-Ази» гэдэг журналай мэдээсэһэнэй ёһоор хархис хүсэнүүдэй нэгэдэл Анголын арадта эсэргүү тэмсэл ябуулжа байна. Энэ нэгэдэлдэ ЮАР, ЦРУ, Израиль, Португалиин урдын засагай харуулай агентнүүд оролсоно. Пекин энэ нэгэдэлтэй холбоотой болоод, буу зэбсэгээр, сэрэгэй инструкторнуудаар туһална.

Бэрхэшээлтэ байдалай тохёолдоод байһан эдэ үдэрнүүдтэ МПЛА харин интервентнүүдтэ шанга сохилто үгэхые Анголын арадые уряалба. Тиин эрэшүүлые 18-һаа 35 наһан хүрэтэр сэрэгтэ абаха соносхол хээ. «Бидэнэр Анголын бэеэ даанхай байдал өөһэдынгөө тэмсэлээр түйлаабди. Тэрэниие соносхохо манай эрхэ. МПЛА Анголын бүхы арад түмэнэй үмэнэһөө тэрэ эрхэеэ түйлан абаха гээд МПЛА-гай арад зондоо хандаһан хандалга соо хэлэгдэнэ.

В. СОЛОВЬЕВ,
Ю. ФЕДУГИНОВ,
(ТАСС).

БУЛТАНАЙ ХАБААДАХА ХЭРЭГ

Соёл культурын түүхэ болон хүшөөнүүдые сахин хамгаалхаар Хориин аймагта байгуулагдаһан бүлгэм үнгэрһэн энэ үе соо эмхидхэлэй, ойлгууламжын зарим тэды хүдэлмэри ябуулһан байна. Мүнөө манай бүлгэмдэ 37 эхин эмхиин 3010 гэшүүн тоологдоно. Аймаг доторнай граждан болон Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнуудта хабаадалсагшадай 42 хүшөө бии юм. Тиихэдэ байгша ондо Хоридо, Дээдэ-Тайлса, Онинооборск тосхонуудта гурбан шэнэ хүшөө бодхоогдоһон байна. Илангаяа Хори тосхондо бодхоогдоһон хүшөөгэй һэлэлдэ аймагай ажалшад олоороо хабаадалсаа һэн. Илангаяа зориулагдаһан хүшөөгэй дэргэдэхи сэсэрлиг соо дайнда хабаадагшад нэжээд модо һуулгаһан байгаа. Тосхоной ажалшад хүбүүдээ сэрэгэй албанда мордохуулхадаа хүшөөгэй дэргэдэ сугларжа, армида ошохоёо байгшад шахаа тангаригаа үгэдэг, һайнаар албаяа хэжэ дүүргээд, тоонто нютагаа бусажа ерэхэбди гэжэ түрэлхидөө найдуулдаг байна.

Совет арадай фашис Германиие илаһаар 30 жэлэй ойдо зорюулан дайнай ветерануудтай уулзалга аймагаймнай бүхы һургуулинуудта үнгэргэгдэһэн, дайнда хабаадаһан нютагай хүбүүдтэ зорюулагдаһан панорама-выставкэ соёлой ордондо эмхидхэгдээ һэн. Эдэ үдэрнүүдтэ аймагай түбтэ хизаар ороноо шэнжэлхэ музей эмхидхэгдэжэ байнхай. Тус музейн экспонадуудай дунда нютагаймнай хүбүүдэй гал дүлэн соогуур ябажа гараһан тухай үргэнөөр харуулагдаха юм. Мүн аймаг дотор бии байгаа хүшөөнүүд олоной харууһан доро байдаг. Энээнһээ гадна, һургуули бүхэн хүшөөнүүдые шефтээ абаһан байна. Бидэнэр һургуулинуудта ошоходоо һурагшадай дунда сэрэгэй-патриотическа хүдэлмэри хэр зэргэ табигданхайб, саашадаа юун хэгдэхээр бэ гэһэн асуудалаар һонирходог болонхойбди. Жэшээнь, Онинооборскын найман жэлэй һургуулида сэрэгэй-патриотическа хүдэлмэри һайнаар эмхидхэгдэнхэй гэжэ тэмдэглэмээр. Эндэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадагшадай альбом гоё һайнаар шэмэглэгдэһэн байна. Аймагай бусад һургуулинуудта «эрэлхэг зоригой хэшээлнүүд» үнгэргэгдэжэ, тэрэ хэшээлдэнь дайнда ябажа ерэгшэд уригдажа, дайнай үеын хүшэр хүндэ замууд тухай залуу үетэндэ хөөрэжэ үгэдэг болонхой.

Дээдэ-Тайлсын дунда һургуулиин һурагшад тус тосхонһоо 12 комсомол хүбүүд дайнда хабаадалсаһан аад, нютагаа бусажа ерээгүй гэжэ тодоруулһан байгаа. Баатарай үхэлөөр унаһан эдэнэрэй дурасхаалда нютагайнь һурагшад Дээдэ-Тайлса тосхондо воскресник эмхидхэһэн юм. Тиин воскреснигүүдэй үдэртэ суглуулжа олоһон мүнгөөрөө хүшөө бодхоолгодо үгэһэн байгаа.

Д. НИМАЕВ,
соёл, культурын, түүхэ болон хүшөөнүүдые сахин хамгаалха Хориин аймагай бүлгэмэй харюусалгата секретарь.

Спорт

ХҮДӨӨГЭЙ БАРИЛДААШАДАЙ ДУНДА ИЛАБА

Хүдөөгэй спортсменүүдэй дунда дүрэ буляалдаата барилдаагаар ороной түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн һаяшаг Латвиин ССР-эй Даугава хотодо боложо дүүрэбэ.

Буряадай хүдөө ажахын институдай физическэ хүмүүжүүлгын кафедрын багша, СССР-эй спортын мастер Геннадий Махутов, тус институт дүүргээд, Ивалга тосхондо хүүгэдэй спортын һургуулиин тренерээр хүдэлдэг Гармажаб Цыренов энэ мүрысөөндэ хабаадажа, республикынгаа нэрэ хүндэ хамгаалһан байна.

Эндэ Г. Махутов бүхы уулзалгадаа эдэбхитэй шамбайгаар барилдажа, илалта түйлан, хүдөөгэй барилдаашадай дунда СССР-эй чемпион болобо. Энэнь манай бэрхэ барилдаашанай үшөө нэгэ ехэ амжалта мүн. Нёдондо жэл Хабаровскын физкультурна институт дүүргэжэ байха үедөө ороной студентнэрэй дунда илажа гараа һэн. Энэ жэлдэ Алас-Дурна зүгэй зоныи чемпионой нэрэ солодо хүртэнхэй.

Тиин тэрэ СССР-эй спортын мастерай норматив дүүргээ. «Урожай» бүлгэмэй барилдаашадай ахалагша тренер В. В. Баймеев эдэниие һоридог юм.

«ТРУДОВЫЕ РЕЗЕРВЫ» БҮЛГЭМЭЙ ТҮБЭЙ СОВЕДЭЙ ЧЕМПИОН

Боксоор «Трудовые резервы» бүлгэмэй Түбэй Соведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Донецк хотодо болобо.

Улаан-Үдын индустриально-педагогическа техникумэй студент мастерта кандидат Александр Медведев арһан бээлэйн шадабаритадай энэ ехэ нааданда хабаадажа, республикынгаа нэрэ хүндэ хамгаалһан байгаа. Эндэ тэрэ бүхы уулзалгадаа онобшотой шанга сохилто хэн, болгоомжотой һайнаар наадажа, шүүһэн байха юм. Тиигэжэ А. Медведев «Трудовые резервы» бүлгэмэй Түбэй Соведэй чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртөө. Комсомол хүбүүн Саша СССР-эй спортын мастерай норматив дүүргэбэ.

Энэ жэл А. Медведевтэ урагшатай байгаа: Алас-Дурна зүгэй ба РСФСР-эй рингнүүд дээрэ гарахадаа, амжалта түйлаһан байха юм.

Мүнөө Александр республикынгаа түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөндэ бэлдэжэ байнхай.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

„ЖИГУЛИНУУДАЙ" БҮЛЭДЭ НЭМЭЛТЭ

ТОЛЬЯТТИ. Волжско автомобильна заводой «Жигули» гэжэ хүнгэн автомобильнуудай бүлэдэ үшөө нэгэ шэнэ машина бии болобо. Ямаршье газараар һаадгүйгөөр ябажа шадаха энэ машина «Нива» гэжэ нэрэтэй. Иимэ нэрэ машинада юундэ үгтөөб гэхэдэ, энэ гол түлэб хүдөө газарта хэрэглэгдэдэг байхаар бүтээгдэһэн.

Шэнэ автомобиль металлаар үргэлжэ хушагданхай, табан хүнэй һууритай. Ашаа тээхэ таһагтань машинын хойно хэгдэһэн үүдээр орожо болохо. 80 морной хүсэтэй машина час соо 130 километр хүрэтэр түргэн ябаха, 60 сантиметр гүнзэгы уһа гаталха шадалтай.

«Нива» түхэлэй машиные Волжско заводой автомобиль бүтээгшэд КПСС-эй болохоёо байгаа XXV съездын нээгдэхэ үдэр болотор бүтээн гаргахаар хараалба.

«Нива» машина холын аяншалгада гараха дуратайшуулда зохид байха.

ТАСС-ай фотохронико.

ХИЛЫН СААНАҺАА
ТЕЛЕФОН·ТЕЛЕГРАФ·РАДИО

РИМ

АЛИ АЛИНДАНЬ АШАТАЙ ТУҺАТАЙ ХАРИЛСААН

ТАСС

СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай министр Н. С. Патоличев түрүүтэй Совет правительственна делегаци октябриин 26-һаа 31 болотор Италида ерэжэ хөөрэлдөөнүүдые хэһэн байна.

Эндэ болоһон хөөрэлдөөнүүдэй үеэр хоёр ороной хоорондохи худалдаа наймаанай-экономическа харилсаае саашадань гүнзэгырүүлэн хүгжөөлгын үндэһэ һуури болохо СССР-эй ба Италиин хоорондохи экономическа, промышленна харилсаае хүгжөөлгын удаан болзорой программада гар табяа.

Урьһаламжын хэлсээндэ мүн лэ гар табигдаа. СССР-тэ бодхоогдожо байһан хани харилсаанай барилгануудта Италиһаа машинануудые, түхеэрэлгэнүүдые худалдажа абахын тула удаан болзорой урьһаламжа Советскэ Союзда үгэхые энэ хэлсээгээр хараалагдана.

Совет-италиин худалдаа наймаанай-экономическа харилсаае хүгжөөлгын байдал тухай, ерээдүйн хараа түсэбүүд тухай асуудалнууд хөөрэлдөөнүүдэй үедэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Совет делегаци Эхэ орондоо бусахаяа октябриин 31-дэ эндэһээ мордобо.

ОСЛО

Норвегиин Компартиин XV съезд

ТАСС

Норвегиин Коммунис партиин XV съезд эндэ Норвегиин ниислэл хотын Арадай байшан соо нээгдэбэ.

150 шахуу делегат, мүн олон тоото айлшад тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадаһан байна. Хойто оронуудай аха дүү Коммунис партинуудай делегацинууд эдэнэй дунда ороно.

Партиин түрүүлэгшын орлогшо Мартин Гуннар Кнутсен КПСС-эй съезд дээрэ тоосоото элидхэл хэбэ.

Уласхоорондын байдал тухайда тогтоходоо, партиин һүүлшын съездһээ хойшо дэлхэй дээрэ ехэ амжалта түйлагдаа. Эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдэ хүгжэлтэ дэбжэлтэ түйлагдажа, аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөнэй түүхэтэ шухала удхашанартай документ — түгэсхэлэй актда гар табигдаһан байна гэжэ элидхэлшэ хэлээ. Эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдэй, нэн түрүүн социалис оронуудай, правительствануудай, арадуудай удаан жэл соо эдэбхитэйгээр тэмсэһэнэй ашаар иимэ үрэ дүн түйлагдаһан байна гэжэ тэрэ хэлэбэ. Хельсинкидэ болоһон зүблөөнэй дүнгүүдые Норвегиин Компарти һайшааһан байна.

Европын Коммунис партинууд хадаа бүмбэрсэг дэлхэйн манай хубидахи хүсэтэ политическэ хүдэлөөн болоно гэжэ М. Кнутсен тэмдэглээ. Европын Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай болохоёо байгаа съезд дээрэ эб найрамдалай, аюулгүй байдалай, харилсаа холбооной, социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө тэмсэлые үргэдхэлгын харгы замые зүбшэн хэлсэхэ байна.

Энэ конференциие зарлалга гансал Коммунис партинуудай бэшэ, харин Европын империализмда эсэргүү ба демократическа бүхы хүсэнүүдэй ажабайдалда шухала шата болохо байһаниинь дамжаггүй гээд Норвегиин Компарти тоолоно.

Италиин Коммунис партиин Генеральна секретарь Луис Корваланиие, Чилиин бүхы патриодуудые шорон түрмэнүүдһээ дары сүлөөлхэ гэһэн эрилтэ оратор съездэ хабаадагшадай үмэнэһөө табиһан байна.

Норвегиин Коммунис партиин зэргэнүүдые эмхидэлэй ба үзэл сурталай талаһаань саашадаа бэхижүүлхэ зорилгонууд тухайда элидхэлшэ дэлгэрэнгыгээр тогтон хэлээ.

БЕЙРУТ

ЗҮРИШЭЛДӨӨТЭЙ БАЙҺААР

ТАСС

Урда тээнь хэлсээнэй хэгдээшье һаань, үнгэрһэн үдэрнүүдтэ Ливанай ниислэл хотодохи хёмороо зүришэлдөөн замгаагдаха байха гэжэ хүлеэгдэһэн аад, тиимэ юумэн болобогүй. Хотын олон кварталнуудаар, оршон тойронхи нютагуудаар буудалдаан үргэлжэлүүлэгдэһэн байгаа. Айн Ар-Руммана ба Шиях гэжэ районуудаар илангаяа шанга хёмороон болоо. Хотын түбтэ хёмороотой байба. Ниислэл хотын хүн зоной дунда алуулһан, шархатаһаншье хүнүүд бии.

Бекаа голдохи Захле хотодо түбшэн бэшэ байһаар.

Бейрудтэхи, мүн орон доторхи байдалые гуримшуулхын тула Ливанай премьер-министр Р. Караме ехэ хүсэлэл оролдолго гаргана. Тэрэ элдэб политическэ партинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзалгануудые, зүбшэлэлгын хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө. Бейрудтэ болоһон хёмороо зүришэлдөөнэй түлөө Катаиб гэдэг хархис партиин фалангистнууд гэмтэй гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Ливанай президент С. Франжье парламентын түрүүлэгшэ К. Аль-Асаадтай, дотоодын хэрэгүүдэй министр К. Шамунтай орон доторхи байдалаа зүбшэн хэлсэбэ.

ДАМАСК. (ТАСС). Ливанай дотоодын хэрэгүүдтэ Сири хамааралсахые һэдэнэ гэһэн Израилиин номнолые Сириин хэблэл буруушаана. Оронииe хубаарилха замда түрүүшын алхам болгожо, таарамжатай байдалай тохёолдоходо, Урда Ливанай газар дайдые булимтаран эзэмдэхые Тель-Авив оролдоно гээд «Аль-Баас» газетэ тэмдэглэнэ.

ВАИНГТОН

ХАРИЛСАА ХОЛБООГОО ҺАЙЖАРУУЛХЫН ТҮЛӨӨ

ТАСС

Оршон тойронхи байгаалиие хамгаалха Совет-американ хамтын комиссиин дүрбэдэхи сесси эндэ боложо дүүрэбэ. 1975 ондо оршон тойронхи байгаалиие хамгаалха хэрэгтэ хоёр гүрэнэй харилсаанай хүдэлмэриин дүнгүүдые сесси дээрэ зүбшэн хэлсээ. Энэ жэлдэ зуу шахуу хамтын хэмжээ ябуулга үнгэргэгдэһэн байна.

1976 ондо тогтоогдохо харилсаа холбоон тухай меморандумда сессидэ хабаадагшад гар табяа.

Хоёр ороной национальна аша туһада харюусаһан харилсаа холбооной дүнгүүдээр сэдьхэлээ ханажа байһанаа сессидэ хабаадагшад мэдүүлбэ. Оршон тойронхи байгаалиие хамгаалха Совет-американ хамтын комиссиин ээлжээтэ сесси ерэхэ жэл Москвада үнгэргэгдэхэ юм.

Сессиин дүүрэһэнэй һүүлээр Совет делегациин хүтэлбэрилэгшэ Ю. А. Израэль США-гай президент Дж. Фордтой Сагаан байшан соо уулзаа. Уулзалгын үедэ Дж. Форд оршон тойронхи байгаалиие хамгаалха талаар хоёр ороной хоорондо түйлагдаһан амжалтануудые Дж. Форд уулзалгын үедэ һайшаагаад, шэнэ амжалтануудые хүсэбэ.

ЛИССАБОН

А. Куньялай хэлэһэн үгэ

ТАСС

Португалиин Компартиин Генеральна секретарь Алваро Куньял ороной томо ехэ предприятинуудай нэгэн — Лиссабон шадархи «Маге» гэдэг түмэр хэрэгсэлнүүдые гаргадаг заводой хүдэлмэришэдэй урда үгэ хэлэбэ. Ноябриин 11-дэ Анголын бэеэ дааһан байдалтай болоһон үдэр соносхохо гэхэдээнь, гадаадын хорото этэгээдүүдээр дэмжэгдэһэн хархис ба консервативна хүсэнүүд шэнэ гэмтэ ябуулга хэхэ түсэб табижа байна гээд тэрэ мэдүүлээ. Анголын арадай бэеэ дааһан байдалда, мүн тэрэнэй манлай — Анголые сүлөөлхын түлөө арадай хүдэлөөндэ (МПЛА) эсэргүү ябуулгаяа хархис хүсэнүүд үргэдхэжэ байна гээд олон тоото баримтанууд батална. Хархис хүсэнүүд үгэсөө хёмороонуудые үүдхэнэ. Ноябриин 11 болотор үлэһэн үе соо революционно бүхы хүсэнүүд илангаяа һэримжэтэй байха ёһотой гэжэ А. Куньял тэмдэглээ.

Ажалшадые нэгэдүүлхэ, хүдэлмэришэн ангиин ба таряашадай хоорондохи холбооe бэхижүүлхэ шухала гэжэ А. Куньял мэдүүлбэ. Коммунистнуудай ба социалистнуудай хоорондохи холбоон шухала удха шанартай байна гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Хархис хүсэнүүдтэ эсэргүү тэмсэлдэ социалистнууд маанадтай нэгэдэхэ ёһотой гэжэ олон юумэн элирхэйлэн гэршэлнэ гээд Куньял хэлэбэ.

НЬЮ-ЙОРК

ЧИЛИИН АРАДАЙ ЭРХЭНҮҮДЫЕ ХАМГААЛНА

ТАСС

Социальна, гуманитарна ба соёлой асуудалнуудаар ООН-ой Генеральна Ассамблейн комитедтэ олон оронуудай түлөөлэгшэд үгэ хэлэхэдээ, Чилидэхи фашис захиргаанай гэмтэ ябуулгануудые эрид буруушаажа байһанаа мэдүүлээ.

ГДР-эй түлөөлэгшэ Герхард Рихтер үгэ хэлэхэдээ, хунтын харата муухай ябуулгануудые эрид буруушаажа байһанаа мэдүүлээ. Чилидэхи фашис диктатура орон доторхи демократическа ёһо гурим, эрхэ сүлөөе гутамшаг муухайгаар дэбһэбэ гэжэ тэмдэглэһэн байна.

Чилиин Коммунис партиин Генеральна секретарь Луис Корвалан ба политическэ үзэл бодолойнгоо түлөө шорон түрмэнүүдтэ хаагдаһан бүхы хүнүүдые дары сүлөөлхэ эрилтэ ГДР-эй түлөөлэгшэ табяа.

Чилидэхи хүнэй эрхэнүүдые хамгаалха тухай асуудал онсо удха шанартай болонхой. Ушарынь юуб гэхэдэ, Чилиин хунта хүнэй эрхэнүүдые, сүлөөтэ байдалые бүдүүлигээр хазагайруулжа байна гээд БССР-һээ ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг түлөөлэгшэ Г. Г. Чернушенко мэдүүлээ.

УНШАГТЫ һонирхохол байхат

ЭЛДЭБ ҮНГЭТЭЙ КУКУРУЗА

НОГООНОЙ ШУУҺЭН — ҺАЙН ТЭЖЭЭЛ

ХУРЬГАДАЙ «АВТОМАТ—ЭХЭ»

МАЛДА ТЭЖЭЭЛ ХУБААРИЛХА ОНЬ...

ХЭМЭЛ ШУЛЬЗЭН

...шэнэ арга хэрэглэнэ. Жэмэс... модон бүхэниие вискозно ... кээр хэһэн абаахайн шүлһ... шүү юумэ татадаг. Энэ... үнэшьегүй, хэхэдэшье бэ... Хара жэмэстэй рябина мод... до тиимэ сеткэ татахын тү... 10—20 грамм синтетическа ... кэ хэрэглэгдэнэ.

(«Сельская новь» журнал... һаа абтаба).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Уялга дүүргэгдээ» —түрүү бэшэг. Эхэ орондоо — ороохо таряа»— таряа тушаалга тухай мэдээн, тэрэниие тайлбарилга. «Ажалай амжалтанууд тухай мэдээсэлнүүд».

Хоёрдохи, гурбадахи хуудаһанууд тематическа, 1975 оной таряа хуряалгын түрүүшүүлдэ зорюулагдана.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Нютаг нютагай һонин. Хилын саана. Уласхоорондын шэнжэлэл.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.00 — Шэнэ һонин. 10.10 — «Асари барилгануудай ажалта үдэрнүүд» — баримтата фильмүүд. 11.10 — А. Блок. «Арбан хоёр». 11.40 — «Хүхюун онтохонууд» — эдир дуушадай телевизионно конкурс (үнгэтэ). 12.25 — «Зураг бүхэндэ — наран» (үнгэтэ). 12.40 — «Эреэн гүрөөһэн» — мультфильм (үнгэтэ). 12.50 — Забһарлалга. 13.00 — Үхибүүдтэ—фильм «Ёһотойл трубач бэлэй». 14.10 — «Үндэр дээдэ тушаал» — телеочерк (үнгэтэ). 14.40 — Спортын һонин (үнгэтэ). 15.10—«Дэлхэйн арадуудай оюун бэлиг» (үнгэтэ). 15.40 — «В черных песках» — уран һайханай фильм (үнгэтэ). 17.00— «Объектив» — телевизионно шэнжэлэл. 17.30 — «Нүхэр дуун» — хүгжэмтэ эстафетэ (үнгэтэ). 18.30 — «Время». 19.00 — Забһарлалга.

Улаан-Үдэ. 19.10 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 19.30 — Шэнэ һонин.

«Орбита». 19.40 — «В черных песках» (үнгэтэ). 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — «Нүхэр дуун». 22.15 — Забһарлалга. 22.25 — «Үндэр дээдэ тушаал» — телеочерк. 22.55 — Спортын һонин. 23.25 — Киевэй Т. Г. Шевченкын нэрэмжэтэ оперо ба баледэй театрай баледэй артистнарай концерт (үнгэтэ). 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.10 — «Совет хүгжэмэй концерт» (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 19.40 — Үхибүүдтэ мультфильмнүүд харуулагдаха. 20.10 — «Буряадай уран зохёол». 20... — Телевизионно һонин.

САГАЙ УЛАРИЛ

Мүнөөдэр республика доторнай нэгэ сэлмэжэ, ... бүрхэжэ байха, зарим ... зарнуудта багаханаар саһан ... орохо. Баруун тээһээ секундын 5—10 метр хүсэ... гөөр һалхилха. 0—5 градус дулаан болохо. Хойто ... гуудта 0—5 градус хүйтэн. Улаан Үдэдэ һүниндөө 7—... градус хүйтэн, үдэртөө 1—... радус дулаан болохо.

РЕДАКТОР Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

 ☐ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-03661. Заказ № 015...